

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – „Słowa na czasie” klasa 1

Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen. Podane kryteria uzyskania poszczególnych ocen (oprócz dopuszczającej) są każdorazowo uzupełnieniem i rozszerzeniem kryteriów obowiązujących, aby uzyskać oceny niższe.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:	(ocena celująca) Uczeń:
1. i 2. W starożytnym świecie	- ogólnie charakteryzuje epokę antyczną - określa, na kiedy datowany jest początek i koniec starożytności - wyjaśnia znaczenie i pochodzenie nazw epoki - wymienia czołowych filozofów epoki starożytnej (Sokrates, Platon, Arystoteles, Tales z Miletu, Heraklit z Efezu, Zenon z Kition, Epikur)	- wymienia główne etapy rozwoju filozofii starożytnej - podaje charakterystyczne cechy sztuki antycznej - tłumaczy, na czym polega zasada symetrii i harmonii w sztuce - we wskazanych przez nauczyciela źródłach odszukuje informacje na temat gimnazjum w Grecji i Rzymie	- odszukuje w różnych źródłach informacje na temat gimnazjum w starożytnej Grecji i starożytnym Rzymie - omawia główne poglądy filozoficzne myślicieli epoki starożytnej (Sokrates, Platon, Arystoteles, Tales z Miletu, Heraklit z Efezu, Zenon z Kition, Epikur)	ocenia słusność stwierdzenia Sokratesa i uzasadnia swoje zdanie	określa, jakie znaczenie ma antyk dla kultury europejskiej
3. Powstanie świata według Biblii	- streszcza fragment „Księgi Rodzaju” o powstaniu świata - wskazuje zdanie, które wielokrotnie pojawia się w tekście - zapisuje w wyznaczonych miejscach na schematach określenia charakteryzujące Boga, świat i człowieka	- wymienia dzieła Boga i zadania wyznaczone poszczególnym stworzeniom - redaguje spójną wypowiedź na temat wizji idealnego świata - na podstawie zamieszczonej w podręczniku notatki tworzy mapę myśli dotyczącą Biblii	- uzasadnia istnienie harmonii i porządku w procesie stwarzania świata - wyjaśnia termin <i>werset</i>	- tłumaczy, w jakim celu zostały zastosowane powtórzenia w tekście - wyjaśnia, dlaczego człowiek pojawia się na końcu procesu stwarzania	redaguje spójną i poprawną językowo wypowiedź na temat wizji idealnego świata
4. Symboliczny wymiar przypowieści	- czyta ze zrozumieniem „Przypowieść o synu marnotrawnym” - zapisuje określenia	- opowiada krótko o losach młodszego syna - formułuje opinię na temat zachowania ojca	przygotowuje dłuższą wypowiedź o losach młodszego syna z zachowaniem zasad	- wyraża i uzasadnia swoją opinię na temat zachowania ojca - odczytuje symboliczny	- udowadnia, że przeczytany tekst jest parabolą - redaguje opowiadanie z

	charakteryzujące bohaterów • odczytuje dosłowny sens przypowieści	• uzupełnia frazeologizmy i przysłowia pochodzące z Biblii • spośród podanych cech wybiera te, które są charakterystyczne dla języka Biblii • wskazuje na obrazie Rembrandta elementy, o których jest mowa w przypowieści	poprawnej kompozycji • ocenia, w jaki sposób ojciec traktuje marnotrawnego syna • wyjaśnia terminy: <i>przypowieść, alegoria, symbol</i> • tłumaczy, co znaczą frazeologizmy pochodzące z Biblii	sens przypowieści • samodzielnie wyjaśnia alegoryczne znaczenie postaci ojca i syna marnotrawnego • tworzy krótkie opowiadanie z biblijnymi frazeologizmami, poprawne pod względem ortograficznym i gramatycznym oraz tytułuje tekst jednym z frazeologizmów • omawia sposób przedstawienia postaci, tła oraz kolorystyki na obrazie Rembrandta	punktu widzenia danej postaci, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo
5. „Miłość cierpliwa jest, łaskawa jest...” – biblijna pieśń pochwalna	• czyta ze zrozumieniem „Hymn o miłości” • wymienia czyny i umiejętności, które bez miłości byłyby bezwartościowe • wymienia określenia miłości występujące w hymnie	• wyszukuje w tekście środki stylistyczne, za pomocą których została opisana miłość • podaje różnice między zachowaniem dziecka i osoby dorosłej • uczestniczy w dyskusji na temat tego, czym jest miłość w dzisiejszych czasach	• wyjaśnia, dlaczego – zdaniem św. Pawła – miłość jest najważniejsza • tłumaczy terminy: <i>hymn, agape</i> • udowadnia, że pieśń św. Pawła jest hymnem • przy pomocy nauczyciela omawia przerośnięte znaczenie danego cytatu	• określa, co symbolizują dzieciństwo i dorosłość • zabiera głos w dyskusji na temat tego, czym jest miłość w dzisiejszych czasach • omawia przerośnięte znaczenie danego cytatu	• samodzielnie opracowuje hierarchię uczuć i wartości istotnych w życiu człowieka • wymienia cechy miłości, które nie są wyrażone wprost w hymnie, i wyjaśnia, jak je rozumie
6. i 7. O skutecznym porozumiewaniu się	• ustala, kto jest nadawcą i odbiorcą danej sytuacji komunikacyjnej • wymienia uczestników komunikacji językowej • zapisuje komunikaty przekazywane przez poszczególne emotikony • określa nadawcę i	• podaje przyczyny nieskutecznej komunikacji • podaje dwie cechy, którymi powinien charakteryzować się czytelny piktogram • dzieli poszczególne wypowiedzi według intencji	• wyjaśnia terminy: <i>komunikacja językowa, komunikat, nadawca, odbiorca, kontakt, kod, kontekst, intencja</i> • podaje trzy cechy, którymi powinien charakteryzować się czytelny piktogram • układa wypowiedzi zgodne	• wymienia zasady językowego <i>savoir-vivre</i>’u związane z komunikacją językową • układa wypowiedzi odpowiednio do wskazanych sytuacji komunikacyjnych, dbając o poprawność	• omawia znaczenie komunikatów niewerbalnych w komunikacji językowej

	odbiorcę tekstu oraz intencje nadawcy	• rozpoznaje intencje nadawców podanych wypowiedzi • układa wypowiedzi odpowiednio do wskazanych sytuacji	ze wskazanymi intencjami • wymienia uczestników komunikacji językowej, określa, jaki istnieje między nimi kontakt i jakim kodem się posługują	gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną	
8. i 9. Powstanie świata według mitologii	• wymienia utwory Jana Parandowskiego • czyta ze zrozumieniem fragmenty „Mitologii” w tłum. J. Parandowskiego • odszukuje w słowniku znaczenia podanych frazeologizmów związanych z mitologią	• łączy w pary imiona postaci z mitologii • na podstawie drzewa genealogicznego bogów greckich opowiada mit o początkach świata • opisuje stosunki panujące w rodzinie przedstawionej w micie o początkach świata • opowiada, jak ukazano w micie świat antycznych bogów • wyjaśnia różne znaczenia słowa <i>mit</i>, korzystając ze słownika języka polskiego • odszukuje w słowniku znaczenia podanych frazeologizmów związanych z mitologią i z każdym z nich układa zdanie	• krótko omawia postać Jana Parandowskiego • ocenia relacje panujące w rodzinie przedstawionej w micie o początkach świata • określa pochodzenie danych frazeologizmów • wyjaśnia terminy: <i>mit</i>, <i>mitologia</i> • redaguje zdania z różnymi znaczeniami słowa <i>mit</i> • wyjaśnia hasła podane w krzyżówce, odczytuje rozwiązanie i wyjaśnia jego znaczenie • odpowiada na pytania quizowe dotyczące narodzin świata według mitologii	• porównuje mit o powstaniu świata z biblijną wizją stworzenia • wyszukuje w tekście cytaty, które budują nastrój	• samodzielnie przygotowuje quiz sprawdzający wiedzę na temat narodzin świata według mitologii
10. Miłość Orfeusza i Eurydyki	• streszcza mit o Orfeuszu i Eurydyce • wyjaśnia, jak muzyka Orfeusza działała na otoczenie • podaje przestrołę zawartą w micie	• redaguje plan wydarzeń • charakteryzuje bohatera utworu • odpowiada, dlaczego skargi Orfeusza zostały wysłuchane • określa, który moment mitu został ukazany na obrazie Nicolasa Poussina	• wyjaśnia terminy <i>atrybut</i>, <i>pantomima</i> • wymienia elementy świadczące o tym, który moment mitu został ukazany na obrazie Nicolasa Poussina • sporządza notatkę na temat atrybutów przypisywanych	• uzasadnia, czy przestroga zawarta w micie jest nadal aktualna	• przedstawia w formie pantomimy losy Orfeusza

		wymienia skojarzenia z wyrażeniem <i>bezgraniczna miłość</i>	bogom		
11. Sztuka sądenia	- przedstawia wybór Parysa - podaje okoliczności i przyczynę sporu pomiędzy boginiami	- wyjaśnia pochodzenie Parysa i podaje przyczynę porzucenia go w górach - podaje przedstawione w tekście cechy bogów i z pomocą nauczyciela określa, o czym one mogą świadczyć - wyjaśnia wyrażenie <i>jabłko niezgody</i>, korzystając ze słownika frazeologicznego	- formułuje uzasadnienie wyboru Parysa oraz jego ocenę - uzasadnia swoją ocenę wyboru Parysa - uczestniczy w klasowej dyskusji nad wartościami oraz w scenie obrazującej wybraną wartość	zabiera głos w klasowej dyskusji nad wartościami oraz w scenie obrazującej wybraną wartość	określa, o czym mogą świadczyć cechy bogów przedstawione w tekście
12. Historia Edypa	- redaguje plan wydarzeń - wymienia działania poszczególnych postaci	- ocenia wpływ poszczególnych postaci na przebieg zdarzeń - wymienia uniwersalne prawdy i wartości zawarte w micie o Edypie - określa, które zdarzenie z mitu zostało przedstawione na obrazie Antoniego Brodowskiego	- przygotowuje argumenty do dyskusji na temat, czy we współczesnym świecie dochodzi do konfliktów między prawem boskim i ludzkim - rozważa problem, czy człowiek ma zawsze wpływ na wydarzenia w jego życiu oraz jak wiedza o przyszłości mogłaby zmienić jego decyzje	- uzasadnia, że prawdy i wartości przedstawione w micie o Edypie są uniwersalne i aktualne także w dzisiejszym świecie - wymienia elementy świadczące o tym, który moment mitu został ukazany na obrazie Antoniego Brodowskiego - przygotowuje plakat do wybranej sentencji	- rozważa, czego mogą dotyczyć konflikty między prawem boskim i ludzkim we współczesnym świecie - rzeczowo uzasadnia swoje stanowisko w dyskusji na temat, czy człowiek ma zawsze wpływ na wydarzenia w jego życiu oraz jak wiedza o przyszłości mogłaby zmienić jego decyzje
13. i 14. Achilles i Hektor – bohaterowie wojny trojańskiej	- wymienia utwory Homera - czyta ze zrozumieniem fragmenty „Iliady” - podaje przyczyny wojny trojańskiej - dokonuje podziału bohaterów na walczących po stronie Greków oraz	- wskazuje w tekście porównania dotyczące Trojan i Greków oraz podaje nazwę tego rodzaju porównań - odszukuje w tekście określenia Hektora i Achillesa - przedstawia przebieg	- krótko omawia postać Homera - wyjaśnia terminy: <i>epos, porównanie homeryckie, epika, liryka, dramat</i> - podaje odpowiednie przykłady porównania homeryckiego z fragmentu „Iliady”	- wyjaśnia, w jaki sposób została napisana „Iliada” i wskazuje narratora - pracuje w grupie przedstawiając rzeczowo uargumentowane propozycje sposobów niedopuszczenia do konfliktu pomiędzy	zestawia własne wyobrażenia dotyczące homeryckich bohaterów z wizerunkami aktorów grających role Achillesa i Hektora

	Trojan • określa nastrój utworu	pojedynku pomiędzy Hektorem i Achillesem • podaje co najmniej pięć nazw emocji towarzyszących uczestnikom pojedynku i z każdym z rzeczowników układa zdanie odnoszące się do treści „Iliady”	• tłumaczy, do czego w „Iliadzie” porównane zostały działania postaci • pracuje w grupie zastanawiając się nad sposobami niedopuszczenia do konfliktu pomiędzy Grekami i Trojanami	Grekami i Trojanami	
15. Trudny powrót	• czyta ze zrozumieniem fragment „Odysei” • podaje nadawcę i adresata tekstu • wyjaśnia, dlaczego Odyseusz nie mógł bez przeszkód dotrzeć do domu	• wyjaśnia, kim w mitologii greckiej był Tejrezjasz • referuje, co Tejrezjasz przykazał bohaterowi	• wyjaśnia termin <i>epos</i> • układa pytania skierowane do bohatera utworu	• udowadnia, że „Odyseja” jest eposem • przedstawia w postaci komiksu wybrane zdarzenie z wędrówki Odyseusza	• wymienia utwory literackie lub filmy, w których pojawia się motyw wędrówki, i podaje zakończenia tych dzieł
16. Motywy mitologiczne natchnieniem dla artystów	• podaje temat każdego z dzieł • wyjaśnia w dwóch zdaniach, w jaki sposób współczesna rzeźba nawiązuje do greckiego dzieła	• omawia sposób przedstawienia postaci • określa, czy rzeźby są dynamiczne, czy – statyczne • sporządza notatkę na temat rzeźby „Wenus z Milo” na podstawie informacji ze wskazanych źródeł	• tłumaczy termin <i>faktura</i> • wyjaśnia wyczerpująco, w jaki sposób współczesna rzeźba nawiązuje do greckiego dzieła • określa uzasadniając swoje zdanie, czy rzeźby są dynamiczne, czy statyczne	• sporządza notatkę na temat rzeźby „Wenus z Milo” na podstawie informacji z różnych źródeł	• dokonuje interpretacji porównawczej rzeźby „Wenus z Milo” i „Space Venus”
17. Biblia – księga nad księgami	• wymienia utwory Romana Brandstaettera • wskazuje podmiot mówiący • wyjaśnia, do kogo i z jakiego powodu zwraca się podmiot mówiący	• określa, czy osobę mówiącą w wierszu można utożsamić z autorem • omawia znaczenie Biblii w życiu podmiotu mówiącego • wskazuje w tekście uosobienie	• podaje elementy biografii poety oraz wskazuje fragmenty wiersza świadczące o tym, że podmiot mówiący jest tożsamy z autorem • określa, jaki charakter nadają rozważaniom podmiotu mówiącego wskazane słowa tekstu	• wskazuje w utworze anaforę i określa jej funkcję • redaguje wypowiedź będącą rozwinięciem myśli zawartej w wybranej sentencji • wyjaśnia, do jakiego rodzaju liryki – pośredniej czy bezpośredniej – należy	• porównuje scenę przedstawioną na obrazie Berthy Herkomer „Mól książkowy” z treścią wiersza • wyjaśnia związek dzieła Berthy Herkomer z treścią utworu • redaguje wypowiedź będącą rozwinięciem myśli

			• tłumaczy terminy: <i>anafora</i>, <i>liryka pośrednia</i> i <i>bezpośrednia</i> • opisuje obraz Berthy Herkomer	utwór Brandstaettera • odnajduje odpowiedni fragment wskazujący na to, że wiersz Brandstaettera jest przykładem liryki bezpośredniej	zawartej w wybranej sentencji i zawierającą odpowiedź na pytanie, czy wiara pomaga w życiu
18. Historia biblijnych braci	• przytacza treść biblijnej przypowieści o Kainie i Abli • określa, kim jest podmiot mówiący w wierszu	• wymienia podstawowe informacje biograficzne z życia Kazimierza Iłakowiczówny • wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego <i>piętno kainowe</i> • porównuje biblijną historię Kaina i Abli z wersją ukazaną w wierszu Kazimierza Iłakowiczówny	• wskazuje słabość i siłę bohaterów tekstu • interpretuje zakończenie wiersza • układa z wyjaśnionym frazeologizmem zdanie odnoszące się do czasów współczesnych • opisuje uczucia, jakie wywołała w nim litografia Marca Chagalla	• wyjaśnia wpływ konstrukcji podmiotu mówiącego na interpretację wydarzeń • interpretuje znaczenie inicjalnych wersów zwrotek w kontekście prawdy o świecie i ludziach	• odnajduje w albumach sztuki obrazy nawiązujące do tematyki biblijnej i ocenia, na ile obrazy te są wierne tekstowi • zapisuje w pięciu zdaniach wnioski dotyczące analizy obrazów
19. Spotkanie z poezją Jana od biedronki	• wymienia utwory Jana Twardowskiego • czyta ze zrozumieniem utwór Jana Twardowskiego • podaje przykład osoby, która wykazała się wielkim poświęceniem	• przy pomocy nauczyciela wyjaśnia zwroty i wyrażenia występujące w tekście • wyjaśnia znaczenie podanych związków frazeologicznych, korzystając ze słownika frazeologicznego • określa, w jaki sposób utwór opisuje życie ludzkie	• krótko omawia postać Jana Twardowskiego • odpowiada na pytania dotyczące motywów biblijnych, do których odwołuje się utwór „Zdjęcie z krzyża” • wyjaśnia terminy: <i>interpretować</i>, <i>homonim</i> • podaje różne znaczenia wyrazu <i>zdjęcie</i>	• używa odpowiednich argumentów na potwierdzenie własnego zdania • wypowiada się na temat znaczenia ostatnich wersów utworu	• przygotowuje prezentację osoby, która wykazała się wielkim poświęceniem
20. i 21. Redagujemy opis	• wymienia wszystkie rodzaje opisu • rozpoznaje rodzaj opisu dominujący w tekście	• zapisuje określenia przydatne do redagowania podanych rodzajów opisu • redaguje opis przedmiotu na podstawie reprodukcji • odwołując się do zamieszczonego fragmentu	• podaje cechy poszczególnych rodzajów opisu • wyjaśnia różnice między opisem obiektywnym i subiektywnym oraz statycznym i dynamicznym	• redaguje opis przedmiotu lub dzieła sztuki zgodnie z instrukcją	• wciela się w jedną z zaproponowanych postaci i opisuje ustnie wybrany przedmiot lub dzieło sztuki

		Biblii, opisuje przeżycia wewnętrzne Adama			
22. Symbolika jaskini Platona	- wymienia utwory Josteina Gaardera - krótko opowiada o życiu w jaskini i poza nią - odczytuje tekst na poziomie dosłownym	- tworzy notatkę na temat życia oraz myśli filozoficznej Sokratesa i Platona - przy pomocy nauczyciela określa przenośne znaczenie elementów składających się na parabolę jaskini - redaguje opis sytuacji - uczestniczy w zabawie: <i>Jaka to sentencja?</i>, próbując odgadnąć myśli znanych filozofów na podstawie ilustracji	- krótko omawia postać Josteina Gaardera - redaguje własną opinię na temat koncepcji Platona - wyczerpująco opisuje życie w jaskini i poza nią - wyjaśnia, dlaczego mieszkańcy jaskini zabili człowieka, których chciał im wyjawić prawdę o lepszym świecie	- redaguje dynamiczny opis sytuacji, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych - redaguje i uzasadnia własną opinię na temat koncepcji Platona - uzasadnia swoje zdanie na temat, dlaczego mieszkańcy jaskini zabili człowieka, których chciał im wyjawić prawdę o lepszym świecie	- samodzielnie określa przenośne znaczenie elementów składających się na parabolę jaskini - przygotowuje zabawę: <i>Jaka to sentencja?</i>
23. i 24. O czasowniku	- odróżnia formy nieosobowe czasownika od osobowych - odnajduje w tekście osobowe i nieosobowe formy czasownika - redaguje zdania z czasownikami w trybie rozkazującym - tworzy formy nieosobowe czasownika zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i> - stosuje w zdaniach czasowniki w stronie biernej	- przy pomocy nauczyciela określa formy gramatyczne czasownika - przepisuje podane zdania do zeszytu, uzupełniając je czasownikami w odpowiedniej formie - układa zdania z czasownikami w stronie czynnej i biernej oraz z formami zakończonymi na <i>-no</i>, <i>-to</i> - podaje przykłady czasowników kłopotliwych - przekształca zdania, zmieniając formy strony biernej na stronę czynną	- redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym - sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika - przepisuje podane zdania do zeszytu, uzupełniając je częścią <i>by</i> pisaną łącznie lub rozdzielnie - pisze poprawnie przeczenie <i>nie</i> oraz częścią <i>by</i> z czasownikiem - opisuje w czterech zdaniach zamieszczoną fotografię, wykorzystując czasowniki w stronie czynnej i biernej	- wyjaśnia znaczenie czasownika jako części mowy - odmienia czasowniki kłopotliwe - wymienia sytuacje, w których używa się strony biernej - redaguje opis, używając czasowników w stronie czynnej i biernej - redaguje notatkę prasową, używając form zakończonych na <i>-no</i>, <i>-to</i> - wyjaśnia zasady pisowni przeczenia <i>nie</i> oraz części <i>by</i> z różnymi formami czasownika - opisuje w czterech zdaniach zamieszczoną	- wyjaśnia różnicę między stroną czynną a bierną oraz czasownikami przechodnimi i nieprzechodnimi - przekształca wypowiedzenia, aby uniknąć dwuznaczności

			• określa formy gramatyczne czasownika	fotografię, wykorzystując czasowniki w stronie czynnej i biernej oraz przestrzegając zasad językowych	
25. Co rządzi życiem człowieka – przypadek czy przeznaczenie?	• określa swoją postawę wobec życia, wskazując wybrane wypowiedzi • odpowiada, co przynosi mu więcej satysfakcji – zdarzenia będące wynikiem szczęśliwego zbiegu okoliczności czy ciężkiej pracy • określa rolę wróżb, horoskopów i przesądów w swoim życiu	• pisze notatkę na temat Krystyny Jandy, korzystając z dostępnych źródeł • wypisuje nazwy przedmiotów, z którymi wiążą się różne przesady, określa funkcje poszczególnych talizmanów • porównuje puentę opowiadania z jego początkiem i formułuje wniosek	• wymienia cechy charakteru bohaterki tekstu i formułuje kilkuzdaniową odpowiedź na pytanie, czy przypadkowo zgromadziła ona wokół siebie przedmioty o magicznym znaczeniu • określa stosunek bohaterki tekstu do samej siebie • przy pomocy nauczyciela, korzystając z podanych określeń, nazywa cechy języka tekstu • odwołując się do tekstu, wyjaśnia znaczenie podanych zwrotów • odpowiada na pytanie, dlaczego ludzie wierzą we wróżby i horoskopy • prezentuje klasie swój talizman • bierze udział w dyskusji na temat przesądów	• wypowiada się na temat roli przypadku i przeznaczenia w swoim życiu • nazywa cechy języka tekstu, korzystając z podanych określeń • przedstawia swoje zdanie na temat wróżb i horoskopów • dyskutuje na temat przesądów i przeznaczenia, argumentuje swoją wypowiedź • tworzy opowiadanie na temat sytuacji, w której przedstawiony talizman okazał się pomocny • podaje definicję puenty	• wyjaśnia, jaki charakter ma tekst i sytuuje go w odpowiedniej odmianie języka • prezentuje postać Krystyny Jandy i wymienia jej najważniejsze role teatralne i filmowe
26. Fortuna kołem się toczy – prawda czy fałsz?	• wymienia utwory Leszka Kołakowskiego • czyta ze zrozumieniem fragment utworu Leszka Kołakowskiego	• tłumaczy sens zwrotu <i>fortuna kołem się toczy</i> • przedstawia swoje zdanie na określony temat • poszukuje we wskazanych źródłach informacji o symbolice liczb • wyjaśnia znaczenie słowa	• krótko omawia postać Leszka Kołakowskiego • wyjaśnia, w jaki sposób podany związek frazeologiczny odnosi się do treści utworu • tworzy opowiadanie dotyczące skutków podejmowania ryzyka	• na podstawie tekstu wnioskuje na temat prawdopodobieństwa wygranej • rzeczowo argumentuje swoje zdanie na temat gier hazardowych	• samodzielnie poszukuje w różnych źródłach informacji o symbolice liczb • opowiada o sytuacji podjęcia ryzyka w swoim życiu, odwołując się do swoich uczuć oraz stosując zwroty i wyrażenia

		<i>psychokineza</i> – w tym celu korzysta z internetu • podaje przykłady sytuacji ryzykownych i ekscytujących oraz takich, które są bezpieczne	• bierze udział w dyskusji na temat gier hazardowych		przyciągające uwagę odbiorcy
27. i 28. O spójności wypowiedzi	• układa wydarzenia w kolejności chronologicznej	• zapisuje w zeszycie podane zdania w ten sposób, aby stworzyły spójny tekst • uzupełnia zdania tak, aby powstał spójny tekst	• wyjaśnia terminy: <i>akapit</i>, <i>spójność wypowiedzi</i>	• podkreśla w poszczególnych akapitach zdania zawierające najważniejsze informacje	• tworzy spójną wypowiedź na określony temat na podstawie podanego planu, stosując synonimy, omówienia i zaimki
29. Fatum	• podaje cel listownego łańcuszka szczęścia, który otrzymuje bohater komiksu • przedstawia stosunek drugiego bohatera do łańcuszka szczęścia	• rozpoznaje w tekście listu zabieg manipulacji	• bierze udział w dyskusji na temat podobieństwa działań handlowych do schematu działania łańcuszka szczęścia	• zabiera głos w dyskusji • formułuje własną opinię na temat łańcuszków szczęścia	• samodzielnie poszukuje informacji na temat łańcuszka św. Antoniego
30. i 31. Pogodzić się z losem...	• czyta ze zrozumieniem fragment artykułu <i>Na wózku</i> • nazywa uczucia, których doznawała bohaterka po wypadku • opowiada o emocjach wywołanych lekturą artykułu	• wyszukuje w tekście informacje związane z zachowaniem bohaterki wobec rodziców • wskazuje narratora i rodzaj narracji • z pomocą nauczyciela interpretuje ostatnie zdanie tekstu • z pomocą nauczyciela interpretuje wskazane wypowiedzi bohaterki • odnajduje w tekście wyrażenia potoczne • wyraża opinię na określony temat • uczestniczy w dyskusji dotyczącej sposobów	• redaguje spójną, kilkuzdaniową wypowiedź o roli rodziny i znajomych w życiu bohaterki • uczestniczy w dyskusji na temat wypadków samochodowych, które zna z relacji w mediach • redaguje krótką wypowiedź o roli rodziny i znajomych w życiu bohaterki • nadaje inny tytuł całemu artykułowi Artura Maciaka oraz każdemu z wyróżnionych fragmentów	• określa funkcję wyrażen potocznych • zabiera głos w dyskusjach na wskazane tematy, argumentuje swoje zdanie i wyciąga wnioski • przygotowuje plakat przestrzegający przed skutkami niebezpiecznych zabaw	• przygotowuje plakat przestrzegający przed skutkami niebezpiecznych zabaw, dbając o estetykę wykonania

		pomagania osobom niepełnosprawnym			
32. i 33. Jak rozpoznać imiesłowcy?	• podaje czasowniki, od których powstały wymienione imiesłowcy • spośród podanych zwrotów dobiera po dwa sformułowania do przedstawionych scenek • przy pomocy nauczyciela przekształca tekst tak, aby uniknąć powtórzeń	• samodzielnie przekształca tekst tak, aby uniknąć powtórzeń • przy pomocy nauczyciela w podanych sformułowaniach przekształca imiesłowcy na czasowniki • przy pomocy nauczyciela przekształca zdania, zamieniając czasowniki na imiesłowcy przysłówkowe	• wypisuje z tekstu imiesłowcy przysłówkowe współczesne i dopisuje do nich bezokoliczniki, od których zostały utworzone • uzupełnia frazeologizmy odpowiednimi imiesłowami oraz tworzy tabelę według podanego wzoru • tworzy imiesłowcy przysłówkowe od czasowników występujących w podanych związkach frazeologicznych • pisze poprawnie imiesłowcy z przeczeniem <i>nie</i>	• wyjaśnia terminy: <i>imiesłów przymiotnikowy czynny, imiesłów przymiotnikowy bierny, imiesłów przysłówkowy współczesny, imiesłów przysłówkowy uprzedni</i>	• samodzielnie przekształca zdania, zamieniając czasowniki na imiesłowcy przysłówkowe oraz wyjaśnia, dlaczego w niektórych przypadkach takie przekształcenie jest niemożliwe
34. Jak powstał teatr?	• wymienia elementy budowy teatru greckiego i współczesnego	• wyjaśnia funkcje poszczególnych elementów, z których składał się teatr grecki	• omawia na podstawie tekstu okoliczności powstania i rozwoju teatru w starożytnej Grecji • tłumaczy terminy: <i>katharsis, medium</i> • wyjaśnia, czym różni się teatr od innych mediów	• omawia różnice między budową teatru antycznego i współczesnego	• wskazuje nowe kierunki rozwoju dzisiejszego teatru
35. Groteskowa rzeczywistość przedstawiona w „Teatryku Zielona Gęś”	• czyta ze zrozumieniem utwór Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • odnajduje w utworze nawiązania do tekstu biblijnego	• porównuje postacie biblijne z ich odpowiednikami z utworu „Żarłoczna Ewa” • odnajduje w utworze tekst główny i poboczny • streszcza w 10 zdaniach biblijną historię o upadku pierwszych ludzi	• wymienia charakterystyczne cechy języka, którym napisany jest tekst Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • uzasadnia rolę tekstu głównego i pobocznego w dramacie • wykonuje rekwizyty i dekoracje potrzebne do odegrania scenki	• wyjaśnia, na czym polega humor utworu, przytaczając odpowiednie fragmenty • odgrywa scenkę, ukazując poszczególne postacie w przekonujący sposób	• porównuje język, którym napisany został utwór Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego oraz tekst biblijny, wskazując podobieństwa i różnice

			• odgrywa scenkę, starając się wczuć w rolę postaci		
36. Za kulisami teatru...	• wymienia utwory Wisławy Szymborskiej • czyta ze zrozumieniem utwór Wisławy Szymborskiej • wskazuje podmiot mówiący w wierszu	• wskazuje w tekście fragmenty mówiące o uczuciach towarzyszących podmiotowi mówiącemu podczas wizyty w teatrze • wyjaśnia znaczenie tytułu tekstu • odszukuje w utworze informacje o zachowaniach aktorów • odnajduje w tekście rzeczowniki pochodzące od czasowników	• krótko omawia postać Wisławy Szymborskiej • określa źródło wrażeń podmiotu mówiącego • tłumaczy, co dla osoby mówiącej oznacza wyrażenie <i>akt szósty</i> • określa, czym różni się świat opisany w wierszu od świata rzeczywistego	• określa, jaką funkcję pełnią w utworze rzeczowniki pochodzące od czasowników • tworzy mapę myśli związaną z teatrem	• przedstawia i uzasadnia swoją opinię na temat, w którym świecie żyje się łatwiej – opisanym w wierszu czy rzeczywistym
37. Magia teatru	• wybiera z podanego słownictwa wyrażenia dotyczące teatru • wymienia na podstawie tekstu najważniejsze cechy spektaklu teatralnego	• określa, czym według autorki jest <i>magia teatru</i> • podaje trzy najistotniejsze właściwości teatru i krótko omawia każdą z nich	• ustosunkowuje się do opinii autorki tekstu: <i>Nie ma dwóch identycznych spektakli, gdyż nie ma dwóch identycznych widowni</i> • wymienia elementy, z których składa się plakat teatralny • opisuje w kilku zdaniach zaprezentowany plakat teatralny	• argumentuje i uzasadnia swoje zdanie na temat opinii autorki tekstu: <i>Nie ma dwóch identycznych spektakli, gdyż nie ma dwóch identycznych widowni</i> • wyjaśnia, jaką funkcję pełni plakat teatralny • odpowiada, w jaki sposób plakat teatralny nawiązuje do określonego utworu	• redaguje wyczerpujący opis plakatu teatralnego, dbając o spójność tekstu oraz przestrzegając norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych • na podstawie przeczytanej „Ciekawostki” wyjaśnia, jakie zabiegi teatralne mogą być ciekawe dla odbiorcy i dlaczego teatr jest dla niektórych osób bardziej angażujący niż kino
38. Frazeologia w naszym języku	• łączy wyrazy, tworząc poprawne związki frazeologiczne • uzupełnia podane zwroty odpowiednimi wyrazami, tak aby powstały	• wskazuje wyrażenia, zwroty i frazy • wybiera z tekstu trzy frazeologizmy i układa po jednym zdaniu z każdym z nich	• tłumaczy terminy: <i>zwrot, fraza, wyrażenie</i> • wypisuje z tekstu frazeologizmy i dopisuje do nich sformułowania o podobnym znaczeniu	• określa funkcję frazeologizmów w podanych zdaniach	• pisze krótki tekst reklamowy odznaczający się pomysłowością

	frazeologizmy				
39. Dziedzictwo starożytności – powtórzenie wiadomości	• czyta tekst na poziomie dosłownym • wymienia najważniejsze osiągnięcia starożytności	• formułuje ideę tekstu • opowiada o związku greckich igrzysk olimpijskich ze współczesnymi	• samodzielnie odkrywa przesłanie tekstu • wskazuje zjawiska ze świata antycznego, do których nawiązują przedstawione znaki graficzne • wyjaśnia, czym jest demokracja i jakie są jej korzenie	• ocenia przeczytany tekst • określa, jakich filozofów dotyczą zamieszczone biogramy	• uzasadnia, w jaki sposób współczesna architektura nawiązuje do antycznych budowli
40. i 41. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	• określa na podstawie tekstu, kim są bohaterowie i podaje miejsce zdarzeń	• rozpoznaje parabolę • odnajduje w wierszu anaforę	• podaje przenośne znaczenie słowa <i>faryzeusz</i> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów	• wyjaśnia alegoryczne znaczenie przeczytanego utworu	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
42. Piszę poprawnie – Błędy frazeologiczne	• uzupełnia związki frazeologiczne brakującymi wyrazami • przy pomocy nauczyciela analizuje budowę hasła w słowniku frazeologicznym	• wymienia najczęstsze błędy frazeologiczne • odnajduje w słowniku frazeologicznym potrzebne informacje	• omawia rodzaje błędów frazeologicznych • samodzielnie analizuje budowę hasła w słowniku frazeologicznym • wskazuje frazeologizmy, które należą do języka potocznego	• stosuje związki frazeologiczne w odpowiednim kontekście znaczeniowym • przeredagowuje tekst, usuwając z niego związki frazeologiczne	• przeredagowuje tekst, usuwając z niego związki frazeologiczne
43. i 44. W kręgu średniowiecza	• podaje daty graniczne średniowiecza w Europie • wymienia cechy charakterystyczne dla budowli romańskich i gotyckich	• charakteryzuje epokę średniowiecza • wyjaśnia, na czym polega uniwersalny charakter kultury średniowiecza • opisuje budowle romańskie i gotyckie • odszukuje w słowniku znaczenie słowa <i>iluminacja</i>	• podaje różnice między architekturą romańską i gotycką • uzasadnia, dlaczego średniowiecze nazywane jest <i>czasem katedr</i> • określa, co wyróżniało filozofię średniowiecza	• redaguje notatkę, zachęcającą rówieśników do obejrzenia wystawy dzieł malarstwa średniowiecznego	• redaguje wyczerpującą wypowiedź, zachęcającą rówieśników do obejrzenia wystawy dzieł malarstwa średniowiecznego – w tym celu wykorzystuje opis wybranego obrazu z tego okresu
45. i 46. O dawnych ascetach	• podaje co najmniej dwa argumenty przekonujące o	• wyjaśnia, z jakich powodów współcześnie	• wyjaśnia terminy: <i>asceza</i>, <i>asceta</i>	• wymienia wszystkie argumenty przekonujące o	• przygotowuje krótkie wystąpienie na temat

– „Legenda o świętym Aleksym”	świętości Aleksego • sporządza listę przyjemności, których trudno sobie odmówić • układa plan wydarzeń przedstawionych w legendzie	ludzie podejmują wyrzeczenia • na podstawie słownika wyrazów bliskoznacznych dopisuje synonimy do podanych wyrazów • opisuje ilustrację ukazującą św. Aleksego • charakteryzuje postać św. Aleksego • wymienia elementy ważne dla utworów opisujących życie świętych	• znajduje w tekście sposoby umartwiania się stosowane przez bohatera utworu • charakteryzuje średniowiecznego ascetę • wyjaśnia, w jaki sposób ludzie poznali historię życia św. Aleksego • odpowiada, kto wyjął list z dłoni Aleksego i wyjaśnia, dlaczego nikt inny nie mógł tego uczynić • udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem • wypisuje z tekstu cztery przykłady archaizmów	świętości Aleksego • wyjaśnia, dlaczego bohater utworu postanowił wyznać prawdę o sobie i co chciał przez to osiągnąć	wybranego świętego i nadaje mu formę legendy
47. O czym Mistrz Polikarp rozmawiał ze Śmiercią?	• czyta ze zrozumieniem fragment <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> • określa, jakie emocje wywołuje obraz Śmierci z utworu • opowiada, jak mogłaby wyglądać upersonifikowana śmierć	• opisuje krótko wygląd Śmierci z tekstu, wykorzystując elementy wybrane spośród podanych • wskazuje w tekście przykłady uosobienia • bierze udział w przygotowaniu inscenizacji utworu	• wyczerpująco opisuje wygląd Śmierci z utworu, wykorzystując podane elementy • wyjaśnia sposób widzenia świata przez ludzi średniowiecza	• określa i uzasadnia charakter przeczytanego utworu • przygotowuje inscenizację utworu, wykazując się zaangażowaniem i pomysłowością • przedstawia charakter i znaczenie motywu śmierci w średniowieczu	• określa i uzasadnia charakter przeczytanego utworu oraz określa funkcję, jaką mógł on pełnić w średniowieczu
48. i 49. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	• wskazuje, jaki kontakt zachodzi pomiędzy rozmówcami w trakcie rozmowy telefonicznej • układa dziewięć związków frazeologicznych z podanych wyrazów	• wskazuje szereg czasowników dokonanych przechodnich • rozpoznaje zakończenie czasownika <i>zacząć</i> w 3 os. lm. cz. przeszłego • przekształca podane bezokoliczniki na imiesłowy przysłówkowe uprzednie	• redaguje w trzech zdaniach treść każdego z podanych początków akapitu, dbając o spójność tekstu • redaguje opis przeżyć na podany temat	• określa zależność czasową pomiędzy podanymi bezokolicznikami i utworzonymi od nich imiesłowami przysłówkowymi uprzednimi	• redaguje spójny opis przeżyć na podany temat, poprawny pod względem ortograficznym i gramatycznym

		• porządkuje podane fragmenty akapitu, tak aby stworzyły spójny tekst			
50. i 51. Co warto wiedzieć o charakterystyce?	• wymienia rodzaje charakterystyki • przepisuje do zeszytu podane zdania i uzupełnia w nich frazeologizmy • charakteryzuje bohatera ilustracji	• wypisuje z tekstu zachowania bohaterki, które ilustrują jej cechy charakteru • wypisuje z tekstu cechy charakteru bohatera odpowiadające przykładom jego zachowań i postaw • podaje cechy bohaterki na podstawie określonych fragmentów powieści • bierze udział w quizie klasowym	• redaguje trzydaniową charakterystykę siebie, przeznaczoną do zamieszczenia na portalu internetowym • opisuje wygląd postaci pojawiającej się na każdej ilustracji, określa jej cechy charakteru, zainteresowania i osobowość • redaguje krótką autocharakterystykę, zawierającą co najmniej 10 zdań	• wyjaśnia różnicę między charakterystyką pośrednią i bezpośrednią • przekształca fragment tekstu na charakterystykę bezpośrednią • wyjaśnia, na czym polegała przemiana postaci w charakterystyce dynamicznej, i tworzy odpowiednie zakończenie tekstu • redaguje charakterystykę wybranej postaci literackiej	• redaguje charakterystykę porównawczą wybranych postaci • redaguje autocharakterystykę zawierającą więcej niż 10 zdań, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
52. Średniowieczny władca	• podaje krótką informację o „Pieśni o Rolandzie” • określa jednym zdaniem nastrój przeczytanego utworu • wylicza łupy zdobyte przez rycerzy w bitwie • wymienia rozrywki rycerzy opisane w tekście	• dzieli archaizmy występujące w tekście na czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki • opisuje sytuację ukazaną w przeczytanym fragmencie • wskazuje w tekście wyrazy, które uwydatniają cechy Karola Wielkiego	• porównuje opis Bolesława Chrobrego zamieszczony w „Kronice polskiej” Galla Anonima z wizerunkiem Karola Wielkiego ukazanym w „Pieśni o Rolandzie” • na podstawie fragmentu „Kroniki polskiej” wymienia co najmniej osiem zalet Bolesława Chrobrego	• na podstawie tekstu i innych źródeł opowiada o tym, jak rycerze spędzali wolny czas • przekształca przeczytany tekst, stosując współczesną polszczyznę	• wymienia osiągnięcia Karola Wielkiego, korzystając z dostępnych źródeł informacji • pisze krótki, humorystyczny tekst o sobie i przedstawia w nim jedną ze swoich zalet
53. Średniowieczny rycerz	• poprawnie czyta tekst na głos • referuje, co wydarzyło się podczas ostatnich chwil życia Rolanda	• wyjaśnia termin: <i>kodeks</i> • nadaje tytuły poszczególnym akapitom przeczytanego fragmentu tekstu • wskazuje w utworze epitety wraz z określonymi rzeczownikami • na podstawie tekstu	• wskazuje elementy patosu w przeczytanym tekście • układa kodeks współczesnego rycerza • czyta tekst na głos, stosując intonację odpowiadającą nastrojowi poszczególnych części • układa kodeks idealnego	• wyjaśnia termin: <i>patos</i> • omawia postać rycerza jako średniowieczny wzorzec osobowy • przytacza legendę Durendala • ocenia, w jaki sposób epitety wraz z określonymi rzeczownikami wpływają	• uzupełnia związki frazeologiczne podanymi wyrazami w odpowiedniej formie, a następnie układa z nimi krzyżówkę, której hasło tworzą litery składające się na wyrażenie związane z rycerstwem

		wymienia elementy świata rycerskiego	ucznia	na charakter wypowiedzi	• na podstawie reprodukcji obrazu Loiséta Lyédeta oraz innych źródeł odpowiada na pytanie, w jaki sposób walczyli średniowieczni rycerze oraz jakimi cechami musieli się odznaczać, aby móc uczestniczyć w bitwie
54. Legenda o królu Arturze	• czyta ze zrozumieniem fragment „Legend o królu Arturze” • wskazuje w utworze elementy cudowności i magii	• na podstawie słowników wyjaśnia znaczenie haseł: <i>król Artur, Merlin, Okragły Stół, Graal</i> • porządkuje chronologicznie podane zdania, tak aby powstał plan wydarzeń • opisuje wygląd Galahada • omawia atmosferę przeczytanego fragmentu powieści	• znajduje w tekście nawiązanie do postaci biblijnej i wyjaśnia, kim jest ona w Biblii • tłumaczy, jakie znaczenie miało w średniowieczu pochodzenie rycerza	• redaguje charakterystykę Zawiszy Czarnego, korzystając z fragmentu „Roczników” Jana Długosza i obrazu „Bitwa pod Grunwaldem” Jana Matejki	• podaje przykłady współczesnych wzorców osobowych i charakteryzuje jeden z nich
55. i 56. Jak dzielimy rzeczowniki	• odmienia rzeczowniki przez przypadki • pisze poprawnie rzeczowniki z przeczeniem <i>nie</i> • poprawnie zapisuje rzeczowniki wielką lub małą literą	• wypisuje rzeczowniki we wskazanych formach • odróżnia rzeczowniki żywotne od nieżywotnych, osobowe od nieosobowych, własne od pospolitych • tworzy zdania z podanymi rzeczownikami, zapisując je w podanej formie • odnajduje w tekście rzeczowniki pospolite w liczbie mnogiej i z trzema z nich układa zdania	• wyjaśnia różnice między rzeczownikami pospolitymi a własnymi, żywotnymi a nieżywotnymi, osobowymi a nieosobowymi • wypisuje rzeczowniki o nieregularnej odmianie i łączy je z odpowiednią cechą odmiany • deklinuje rzeczowniki o osobliwej odmianie • redaguje krótkie opowiadanie z wykorzystaniem podanych rzeczowników	• przekształca wypowiedzenia, zamieniając rzeczowniki na inne części mowy • wymienia osobliwości w odmianie rzeczowników • stosuje w wypowiedziach poprawne formy rzeczowników o osobliwej odmianie • wyjaśnia, kiedy używamy wielkiej, a kiedy małej litery w zapisie rzeczowników	• określa, w jakich tekstach stosuje się rzeczowniki odczasownikowe • reaguje krótkie opowiadanie z wykorzystaniem podanych rzeczowników, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
57.	• odpowiada, co znajduje	• na podstawie podanego	• określa kompozycję	• wyjaśnia wpływ	• dokonuje interpretacji

Malarskie powroty do średniowiecza	się na pierwszym i drugim planie oraz w tle każdego z dzieł • nazywa uczucia ukazane na twarzach postaci	słownictwa opisuje poszczególne grafiki • poszukuje we wskazanych źródłach informacji dotyczących napisu <i>INRI</i> i sporządza na ten temat krótką notatkę	przedstawionych prac • omawia sposób ukazania postaci na obu grafikach • wskazuje różnice między analizowanymi dziełami malarskimi • wyjaśnia, co oznacza słowo <i>kalwaria</i>	kompozycji na odbiór dzieła • ocenia, które dzieło wywiera większe wrażenie i uzasadnia swoją opinię • wskazuje związek słowa <i>kalwaria</i> z dziełem Fransa Masereela • samodzielnie poszukuje w różnych źródłach informacji dotyczących napisu <i>INRI</i> i sporządza na ten temat krótką notatkę	porównawczej dzieła Fransa Masereela „Kalwaria” i Martina Schongauera „Chrystus na krzyżu”
58. Co czuła żona świętego Aleksego?	• opowiada dzieje św. Aleksego • wymienia emocje, których doznaje żona św. Aleksego • na podstawie tekstu określa wiek bohaterki	• odszukuje w tekście powtórzenia • wskazuje w wierszu fragmenty, w których ujawnia się podmiot mówiący • podaje przykłady osób, które podporządkowały swoje życie ważnej sprawie • formułuje własną opinię na dany temat	• opisuje własne uczucia wywołane postacią żony św. Aleksego • formułuje tezę do danego tematu i uzasadnia ją odpowiednimi argumentami • redaguje pytania do wywiadu ze współczesnym ascetą	• tłumaczy, dlaczego po każdej zwrotce pojawia się wyraz w wołacz • wyjaśnia obecność powtórzeń w wierszu	• redaguje wywiad ze współczesnym ascetą dbając o poprawność językową
59. Gość Mistrza Mirona	• wymienia utwory Mirona Białoszewskiego • czyta ze zrozumieniem utwór Mirona Białoszewskiego • wyjaśnia tytuł przeczytanego wiersza • wypowiada się na temat przedstawiania poważnych zagadnień w niepoważny sposób	• tłumaczy, dla jakiego rodzaju literackiego typowa jest budowa utworu „Wywiad” • zapisuje w punktach wydarzenia zaprezentowane w tekście • na podstawie tekstu opisuje wygląd śmierci • bierze udział w inscenizacji	• krótko omawia postać Mirona Białoszewskiego • wyjaśnia termin <i>ironia</i> • wskazuje fragmenty tekstu ujawniające dystans poety do siebie samego oraz do świata • uczestniczy w przygotowaniu scenografii i kostiumów do inscenizacji	• tłumaczy, dlaczego słowa Mistrza Mirona można odczytać jako łagodną ironię • interpretuje słowa zapisane na kartce, która wysunęła się z kieszeni Mirona • uzasadnia powiązania wiersza Mirona Białoszewskiego z „Rozmową Mistrza	• ocenia sposób ukazania rzeczywistości przez autora utworu • projektuje scenografię i kostiumy do sztuki napisanej na podstawie utworu „Wywiad”

				Polikarpa ze Śmiercią” • przygotowuje spektakl na podstawie utworu „Wywiad”	
60. Życie codzienne w średniowieczu	• na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia różne znaczenia słowa <i>miniatura</i>	• krótko prezentuje postać Wisławy Szymborskiej • wyjaśnia, jakie elementy rzeczywistości średniowiecza pominięto w utworze • wypisuje z wiersza przymiotniki w stopniu najwyższym i podkreśla te, które nie występują w języku polskim	• znajduje w tekście fragment świadczący o tym, iż ludzie w średniowieczu wiedzieli, że świat nie jest idealny • odpowiada na pytanie, gdzie we współczesnym świecie można się spotkać z idealizacją rzeczywistości otaczającej człowieka • bierze udział w dyskusji na temat zadań sztuki i przedstawianego przez nią obrazu rzeczywistości	• tłumaczy, czemu służy niepełny obraz świata w wierszu • wyjaśnia, czemu służy we współczesnym świecie idealizacja rzeczywistości • opisuje scenę przedstawioną w wierszu i porównuje ją ze zdarzeniem ukazanym na średniowiecznej ilustracji braci de Limbourg	• określa, jaką funkcję pełnią w tekście neologizmy • formułuje i uzasadnia swoje stanowisko na temat idealizacji rzeczywistości we współczesnym świecie • przedstawia argumenty potwierdzające, że sztuka powinna przedstawiać rzeczywistość obiektywną lub idealną
61. i 62. Wyrazy wzbogacające wypowiedzi – przymiotniki i przysłówki	• podaje formy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników oraz przysłówków • wypisuje przymiotniki określające wskazane elementy obrazu	• wypisuje z utworu przymiotniki w odpowiednich formach	• tworzy przymiotniki złożone określające elementy obrazu • wymienia reguły użycia krótszej i dłuższej formy przymiotnika	• omawia sposoby stopniowania przymiotników i przysłówków	• wyjaśnia, jak obecność przymiotników i przysłówków wpływa na charakter wypowiedzi
63. <i>Memento mori</i> hasłem ludzi średniowiecza	• czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Johana Huizingi • wymienia sposoby mówienia o śmierci w sztuce średniowiecza	• sporządza notatkę w punktach na podstawie przeczytanego tekstu • podaje interpretację autora dotyczącą fascynacji motywem rozkładu ciała	• uzasadnia, dlaczego <i>memento mori</i> to najważniejsze hasło średniowiecza • na podstawie słownika ortograficznego tłumaczy, dlaczego wyraz <i>Średniowiecze</i> pisany jest w tekście wielką literą	• przedstawia, jak rozumie twierdzenie, że śmierć jest demokratyczna • wyjaśnia znaczenia słów: <i>kaznodziejstwo</i> , <i>drzeworyt</i> , <i>melancholijny</i>	• wymienia i omawia symbole średniowieczne
64. Zrealizować marzenia...	• podaje przykładowe powody ciągłego pośpiechu współczesnego	• odnajduje w tekście wyrażenia, które odnoszą się do czasów	• tłumaczy termin <i>symptom</i> • odpowiada, jaką rolę odgrywa presja w jego życiu	• wyjaśnia przyczynę obecności w tekście wyrażen, które odnoszą się	• przeprowadza wśród dorosłych krótką ankietę dotyczącą marzeń i

	człowieka • przedstawia swoją wizję świata bez zegarów i kalendarzy • krótko prezentuje postać Paula Coelho • dobiera właściwe dokończenia podanych zdań dotyczących tekstu	średniowiecza • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>presja</i> • wypisuje skojarzenia związane z hasłem <i>drugi człowiek</i> i odpowiada, ile czasu poświęca na działania dla dobra innych i w jaki sposób im pomaga • określa, jaką funkcję w tekście pełni Petrus, a jaką – jego towarzysz i wskazuje, który z nich jest narratorem • bierze udział w podsumowaniu przeprowadzonej ankiety	• przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat, czy człowiek ma wpływ na realizację swoich marzeń • uzasadnia swoje stanowisko na temat zdania Petrusa • odpowiada, czym według bohatera jest Dobra Walka i streszcza mówiący o tym fragment utworu • wskazuje środki stylistyczne w tekście • przeprowadza ankietę dotyczącą marzeń	do czasów średniowiecza • wynotowuje z tekstu dwie sentencje, które uważa za najciekawsze, i wyjaśnia w kilku zdaniach, jak je rozumie • odpowiada na pytanie, czy lubi marzyć, opowiada o swoim największym marzeniu i zajmuje stanowisko w dyskusji na temat, czy człowiek ma wpływ na realizację swoich marzeń	przedstawia rezultaty swoich badań na forum klasy, a następnie wraz z klasą wyciąga wnioski z wyników ankiety
65. Nie dajmy się zmanipulować	• szuka w słowniku związków frazeologicznych z wyrazem <i>prawda</i> lub <i>kłamstwo</i> • odróżnia kłamstwo od fikcji literackiej • określa cel haseł reklamowych	• wskazuje elementy wypowiedzi ujawniające rzeczywistą intencję bohatera zaprezentowanej scenki • wymienia zachowania i emocje prowokowane przez podane wypowiedzi	• wyjaśnia terminy: <i>prawda</i>, <i>kłamstwo</i>, <i>manipulacja językowa</i>, <i>prowokacja językowa</i> • podaje przykłady komunikatów pozajęzykowych świadczących o kłamstwie • wyjaśnia, czy zatajenie prawdy jest równoznaczne z kłamstwem • redaguje krótką wypowiedź o wskazanej intencji • wskazuje w wypowiedziach elementy manipulacji	• podaje związki frazeologiczne z wyrazem <i>prawda</i> lub <i>kłamstwo</i> • wyjaśnia, na czym polega zjawisko manipulacji językowej • wskazuje w tekstach elementy manipulacji i określa ich funkcję • wymienia zasady językowego <i>savoir-vivre</i>'u	• redaguje ciekawą wypowiedź o wskazanej intencji dotyczącej kłamstwa lub prawdy, stosując bogate słownictwo oraz dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną

66. i 67. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	- wskazuje różnicę pomiędzy charakterystyką bezpośrednią i pośrednią - wskazuje w podanym zestawie rzeczownik różniący się od innych - tworzy rzeczowniki z przeczeniem <i>nie</i> od podanych czasowników	- wskazuje wśród podanych przymiotniki stopniujące się tylko w sposób opisowy - wskazuje szereg przysłówków	- wybiera spośród podanych szereg przymiotników niepodlegających stopniowaniu - redaguje charakterystykę porównawczą - układa krótki dialog z pracownikiem firmy telekomunikacyjnej, unikając w nim zakupu nieprzydatnego produktu	redaguje charakterystykę porównawczą, przestrzegając zasad ortograficznych, interpunkcyjnych i gramatycznych	układa krótki dialog z pracownikiem firmy telekomunikacyjnej, unikając w nim zakupu nieprzydatnego produktu oraz uwzględniając różne formy manipulacji językowej i sposoby obrony przed nią
68. Trudne decyzje	- odpowiada, kto jest narratorem tekstu - sporządza plan wydarzeń przedstawionych w tekście - podaje nazwy emocji, jakie przeżywali bohaterowie	- dzieli bohaterów na pierwszoplanowych i drugoplanowych i uzasadnia swoje zdanie - wskazuje wśród podanych słów nazwy cech narratorki tekstu - wskazuje fragment tekstu, z którego dowiaduje się, jak poszczególne postacie określają narratora	- interpretuje zdanie: <i>Usiadłyśmy sobie w pierwszej ławce, a smutno nam było jak na pogrzebie</i> - porównuje zachowanie Agawy z zasadami postępowania średniowiecznego rycerza - bierze udział w dyskusji na temat podejmowania decyzji pod presją innych - wyjaśnia, czym jest fotoplastykon - uczestniczy w przygotowaniu konkursu na najciekawiej przedstawione wydarzenie z życia klasy	- odpowiada na pytania dotyczące przedstawionych w tekście różnych sposobów pojmowania solidarności i określa, który z nich jest mu najbliższy - określa rodzaj narracji prowadzonej w utworze - rzeczowo uzasadnia swój wybór i swoje zdanie - zabiera głos w dyskusji na temat podejmowania decyzji pod presją innych	- wyjaśnia na przykładzie fragmentu powieści Krystyny Siesickiej lub sytuacji z życia codziennego, na czym polega konflikt interesów jednostki i grupy - określa i argumentuje, czyje racje są ważniejsze w konflikcie interesów jednostki i grupy - opowiada przeczytaną historię z punktu widzenia nauczycielki geografii - samodzielnie przygotowuje konkurs na najciekawiej przedstawione wydarzenie z życia klasy
69. i 70. Wigilijny test na człowieczeństwo	- wymienia utwory Doroty Terakowskiej - czyta ze zrozumieniem utwór Doroty Terakowskiej - opowiada o zwyczajach świątecznych	- przy pomocy nauczyciela nazywa rodzaj narracji prowadzonej w utworze - nadaje inny tytuł przeczytanej historii - wyszukuje komentarze narratora dotyczące emocji	- krótko omawia postać Doroty Terakowskiej - określa rodzaj narracji prowadzonej w utworze - proponuje sposoby wsparcia osób, które potrzebują pomocy	- tłumaczy, na czym polega różnica między <i>teoretyczną a faktyczną miłością bliźniego</i> - argumentuje zasadność przywołania w tekście postaci św. Franciszka	przeprowadza ankietę na temat tradycji świątecznych oraz opracowuje jej wyniki w formie diagramu słupkowego

	świadczących o gościnności i życzliwości wypisuje bohaterów opowiadania i określa narratora	- nazywa uczucia, których doznają bohaterowie - wskazuje fragmenty humorystyczne - wypisuje z tekstu wyrażenia z języka potocznego	- przeprowadza ankietę na temat tradycji świątecznych - wyjaśnia, czym powinien charakteryzować się człowiek czczący św. Franciszka	wyjaśnia symbolikę wybranych zwyczajów świątecznych	
71. i 72. Jak barwnie i ciekawie opowiadać?	- zaznacza główne części opowiadania - przy pomocy nauczyciela przekształca tekst, zmieniając narrację z trzecioosobowej na pierwszoosobową	- sporządza notatki pomocne w napisaniu opowiadania na określony temat i redaguje odpowiedni wstęp - do podanego wstępu i zakończenia dopisuje w punktach przebieg wydarzeń	- wyjaśnia różnice między opisem i opowiadaniem - tłumaczy terminy: <i>narracja pierwszoosobowa</i> i <i>trzecioosobowa</i> - samodzielnie przekształca tekst, zmieniając narrację z trzecioosobowej na pierwszoosobową - redaguje opowiadanie zainspirowane wydarzeniem przedstawionym na ilustracji	- wskazuje elementy dynamizujące opowiadanie - przedstawia dalszy ciąg wydarzeń ukazanych w tekście, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną - do podanego wstępu i zakończenia dopisuje w punktach przebieg wydarzeń, dbając o poprawność językową	redaguje opowiadanie na jeden z podanych tematów, wplatając w tekst dialogi, opisy miejsc oraz postaci i stosując narrację pierwszoosobową
73. Dostosuj język do sytuacji	- rozdziela sytuacje oficjalne i nieoficjalne - wypisuje zwroty używane w odmianie nieoficjalnej	- wskazuje teksty należące do odmiany mówionej i pisanej - przy pomocy nauczyciela przekształca tekst z odmiany nieoficjalnej na oficjalną	- podaje cechy nieoficjalnej i oficjalnej odmiany języka - tworzy dialog w odmianie oficjalnej, zawierający co najmniej cztery zwroty grzecznościowe	- wymienia różnice między mówioną i pisaną odmianą języka - tworzy dialog w odmianie oficjalnej, zawierający więcej niż cztery zwroty grzecznościowe	przekształca tekst z odmiany nieoficjalnej na oficjalną, dbając o poprawność językową
74. Wolontariusze – świadkowie czasu	- wymienia obowiązki wolontariuszy - podaje cechy, które powinien posiadać wolontariusz	- wyjaśnia, jak rozumie tytuł artykułu - układa pytania do wybranych części tekstu - odnajduje informacje na temat bohaterów tekstu - określa postawę bohaterów - krótko opowiada o	- wyjaśnia terminy: <i>wolontariat</i>, <i>wolontariusz</i>, <i>hospicjum</i> - tłumaczy, dlaczego w pracy wolontariusza trudno ustrzec się przed zbytnim zaangażowaniem - układa pytania do wszystkich części tekstu	- podaje podobieństwa i różnice między pracą wolontariusza w hospicjum a działaniami wolontariuszy Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - barwnie i ciekawie opowiada o działalności	przygotowuje mapę myśli dotyczącą wolontariatu w Polsce i na świecie

		działalności osoby, którą można nazwać <i>świadkiem czasu</i>	• sporządza notatkę, w której wyjaśnia powody, dla których ludzie decydują się pomagać potrzebującym	osoby, którą można nazwać <i>świadkiem czasu</i>	
75. Historia kina w pigułce	• uzupełnia podane zdania na temat historii kina • wymienia postacie, które znacząco wpłynęły na rozwój kina	• omawia najważniejsze wydarzenia związane z historią kina • podaje elementy, na które widz zwraca uwagę w czasie oglądania filmu	• podaje korzyści, jakie przynosi człowiekowi oglądanie filmów • wskazuje informacje i opinie w przeczytanym tekście	• wypowiada się na temat elementów filmu, które są istotne dla odbiorcy	• wymienia tytuły filmów, które zdobyły Oscara
76. Poznajemy zaimki	• wymienia typy zaimków • zadaje pytania do podanych zaimków • uzupełnia zdania zaimkami w odpowiedniej formie	• rozpoznaje poszczególne typy zaimków • wypisuje z tekstu zaimki i nazywa je • przekształca tekst, stosując zaimki • do podanych rzeczowników z czasownikami dopisuje odpowiednie zaimki zastępujące rzeczowniki	• wybiera poprawne formy zaimków • redaguje krótki opis, używając zaimków i synonimów	• omawia typy zaimków • określa, jaką część mowy zastępują wskazane zaimki	• redaguje ciekawy opis z użyciem zaimków i synonimów, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
77. Obraz i ruch – elementy języka filmu	• wymienia gatunki filmowe • wypisuje z tekstu środki wyrazu charakterystyczne dla filmu • podaje sposoby porozumiewania się bez użycia pisma	• określa rolę reżysera w powstawaniu filmu • wymienia osoby uczestniczące w realizacji filmu • uczestniczy w dyskusji na podany temat	• zapisuje w zeszycie podane wyrazy w odpowiedniej kolejności, tak aby powstał ciąg słów ukazujący zależności omówione w tekście • wybiera jeden z filmowych środków wyrazu i omawia jego funkcję • zabiera głos w dyskusji na podany temat	• uzasadnia, dlaczego filmowe środki wyrazu można nazwać językiem filmu • zabiera głos w dyskusji na podany temat, używając przekonujących argumentów • redaguje list, w którym zachęca do obejrzenia wybranego filmu	• wyjaśnia, na czym polega związek filmu z literaturą piękną • omawia funkcje wszystkich filmowych środków wyrazu
78. i 79. Dzieło filmowe oczami jego twórców	• określa, na czym polega praca reżysera • wymienia zadania, które reżyser stawia przed scenografem	• omawia rolę producenta przy realizacji filmu • wyjaśnia znaczenie wyrażen odnoszących się do scenariusza filmowego	• omawia różnice między producentem a reżyserem • zapisuje w punktach zadania, które musi wykonać reżyser, by mógł powstać	• redaguje wywiad z wybraną osobą z branży filmowej, dbając o odpowiednią kompozycję i poprawność językową	• wyjaśnia na podstawie wypowiedzi Andrzeja Wajdy i Krzysztofa Krauzego, dlaczego reżyser sam powinien

	• opowiada o ulubionym gatunku filmowym lub wybranym filmie		film • redaguje wywiad z wybraną osobą z branży filmowej	• odszukuje w podanych źródłach informacje na temat europejskich festiwali filmowych	pisać scenariusz
80. i 81. Wszystko o liczebniku	• wypisuje z tekstu liczebniki • odczytuje na głos dialog, uzupełniając go odpowiednimi formami liczebników i rzeczowników	• wymienia typy liczebników • redaguje wypowiedzenia z liczebnikami porządkowymi • zapisuje liczebniki zbiorowe w odpowiednich formach wraz z podanymi rzeczownikami • układa co najmniej sześć zdań, wykorzystując podane związki liczebnika porządkowego z rzeczownikiem	• omawia typy liczebników • podaje, przez co odmieniają się liczebniki występujące w tekście • odnajduje w podanym tekście liczebniki, podaje ich rodzaj i tworzy pozostałe formy rodzajowe	• wymienia zasady odmiany liczebników wielowyrazowych	• wyjaśnia, w jakich przypadkach zapisuje się liczby cyframi, a w jakich – używa się liczebników
82. i 83. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	• przekształca podane zdanie z odmiany nieoficjalnej na oficjalną • wybiera spośród podanych poprawne formy zaimków	• podaje właściwe formy zaimków brakujących w zdaniach • tworzy formy liczebników wielowyrazowych głównych, porządkowych i zbiorowych • wskazuje wypowiedzenia zawierające liczebnik	• wymienia cztery zasady skutecznej komunikacji • redaguje krótkie opowiadanie z użyciem podanych sformułowań	• redaguje krótkie opowiadanie z użyciem podanych sformułowań oraz wskazuje słowa i wyrażenia gwarantujące spójność wypowiedzi • tworzy opowiadanie o dniu, w którym nieoczekiwanie rozpoczęła się niezwykła przygoda, stosując narrację trzecioosobową	• tworzy poprawne pod względem językowym opowiadanie o dniu, w którym nieoczekiwanie rozpoczęła się niezwykła przygoda, stosując narrację trzecioosobową
84. Komiks – historyjka obrazkowa	• określa, jaką odmianą języka posługują się bohaterowie • nazywa gatunek filmu, który oglądają bohaterowie komiksu	• układa plan wydarzeń w formie równoważników zdań • opisuje bohaterów historii, korzystając z podanego słownictwa • uczestniczy w dyskusji	• omawia sposób ukazania w komiksie emocji postaci, ruchu i upływu czasu • przedstawia w formie komiksu zabawną przygodę związaną z filmem	• wyjaśnia, co wpływa na żartobliwy charakter komiksu • zabiera głos w dyskusji na temat komiksów, dobierając odpowiednie argumenty	• przekształca fragment komiksu w scenariusz filmowy • podaje przykłady filmów, w których bohater przedostaje się do innej rzeczywistości

		na temat komiksów			
85. Śladami średniowiecza – powtórzenie wiadomości	• czyta tekst na poziomie dosłownym • wymienia średniowieczne wynalazki • rozwiązuje rebus	• opowiada o historii Jarmarku Dominikańskiego • wyjaśnia, czym był zakon krzyżacki • z rozsypanych liter układa wyrazy związane z tekstem „Średniowieczne turnieje”	• opisuje przebieg średniowiecznych turniejów	• ocenia dokonania średniowiecza	• tłumaczy, w jaki sposób współczesna architektura nawiązuje do średniowiecznych budowli
86. i 87. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	• opisuje krótko dzieje św. Wojciecha • wymienia średniowieczne wzorce osobowe	• przedstawia ideał średniowiecznego rycerza • opisuje polskiego władcę i św. Wojciecha	• wymienia różnice w ukazaniu władcy w obu tekstach • określa rodzaj narracji w tekście	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów	• pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
88. i 89. Renesansowa wiara w człowieka	• podaje wiek, na który przypada odrodzenie w Polsce • określa, co wyróżniało człowieka renesansu • wymienia odkrycia epoki odrodzenia	• charakteryzuje epokę renesansu • omawia najważniejsze cechy sztuki odrodzenia	• wyjaśnia terminy: <i>renesans</i>, <i>humanizm</i>, <i>reformacja</i> • wskazuje na obrazach najważniejsze cechy sztuki odrodzenia • bierze udział w przygotowaniu konkursu wiedzy o wybranym artyście renesansowym	• przygotowuje konkurs o renesansowych artystach i ich dziełach, wykazując się zaangażowaniem i pomysłowością • szuka informacji i redaguje notatkę na temat Projektu Gutenberg	• omawia wpływ odkryć w renesansie na rozwój cywilizacji
90. Jaki żywot powinien wieść człowiek pocziwy?	• wymienia utwory Mikołaja Reja • czyta ze zrozumieniem utwór Mikołaja Reja • określa, kim jest narrator • odnajduje w tekście czasowniki • odpowiada, jaką porę roku lubi najbardziej i opisuje, jak spędza wtedy wolny czas	• opisuje obraz wyłaniający się z tekstu • podaje wady i zalety życia na wsi oraz w mieście • redaguje opis krajobrazu • wymienia korzyści związane z określoną porą roku	• krótko omawia postać Mikołaja Reja • tłumaczy sens podanego zdania, odnosząc się do treści utworu • formułuje argumenty wymienione w utworze, uzasadniające, że życie na wsi jest wartościowe	• formułuje wnioski na podstawie informacji dotyczących zalet poszczególnych pór roku • omawia funkcje czasowników użytych w tekście	• charakteryzuje język narratora tekstu, wymieniając odpowiednie cytaty • redaguje ciekawy opis krajobrazu, stosując odpowiednie środki językowe

91. i 92. Poznajemy fraszki Jana Kochanowskiego	- wymienia utwory Jana Kochanowskiego - czyta ze zrozumieniem fraszki Jana Kochanowskiego - wymienia cechy fraszki - określa tematykę poznanych fraszek - wskazuje adresata fraszki „Na dom w Czarnolesie”	- na podstawie tekstu wyjaśnia, czym jest fraszka - wskazuje puentę utworu „O żywocie ludzkim” - podaje przykład anafory - określa liczbę sylab w poszczególnych wersach - wypisuje przykłady rymów - odpowiada, o co prosi podmiot literacki we fraszce „Na dom w Czarnolesie” - przy pomocy nauczyciela redaguje notatkę dotyczącą fraszki jako gatunku literackiego - podaje propozycje punktów do tworzonego przez klasę przepisu na szczęśliwe życie	- krótko omawia postać Jana Kochanowskiego - określa rodzaj rymów - charakteryzuje postawę podmiotu mówiącego fraszek - znajduje we fraszkach informacje na temat życia i sposobu myślenia ludzi renesansu - samodzielnie sporządza notatkę na temat fraszki jako gatunku literackiego - wyjaśnia termin <i>antologia</i> - redaguje w punktach przepis na szczęśliwe życie - wykonuje plakat ilustrujący wybraną fraszkę - zabiera głos w dyskusji na podany temat - wskazuje apostrofę we fraszce „Na dom w Czarnolesie” - charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu „Na dom w Czarnolesie” - ocenia, jakie są oczekiwania od życia podmiotu fraszki „Na dom w Czarnolesie” - wyszukuje fraszki w antologiach	- udowadnia, że fraszka „O żywocie ludzkim” jest utworem refleksyjnym - omawia sposób formułowania tytułów fraszek - wyjaśnia wpływ budowy fraszek na ich odbiór - zabiera głos w dyskusji na podany temat, posługując się odpowiednimi argumentami - charakteryzuje postawę podmiotu mówiącego fraszek i odpowiada, czy można go utożsamiać z autorem - przygotowuje wypowiedź ustną, której tematem jest prośba o rzeczy materialne i uzasadnia swoje wybory - ocenia i uzasadnia, czy dla osoby mówiącej w wierszu „Na dom w Czarnolesie” ważniejsze są wartości materialne, czy duchowe - podaje argumenty uzasadniające swój sąd	- z antologii poezji współczesnej wybiera fraszki, które charakteryzują człowieka XXI w. - ukazuje w formie prezentacji swoje skojarzenia ze sformułowaniem <i>gniazdo ojczyście</i> i porównuje własną wizję z sytuacją przedstawioną przez Karola Millera - wykonuje estetyczny i atrakcyjny graficznie plakat ilustrujący wybraną fraszkę
93. Jan Kochanowski jako twórca pieśni	opowiada, jakie emocje i nastroje kojarzą mu się z poszczególnymi porami roku oraz jak przyroda wpływa na ludzkie	- omawia znaczenie każdej z podanych części pieśni - bierze udział w tworzeniu prezentacji do pierwszych trzech strof utworu	wyjaśnia, od czego – według poety – zależy szczęście człowieka i co powinno być dla niego ważne	- tworzy prezentację do pierwszych trzech strof utworu - określa funkcje wykrzykników	- udowadnia, że utwór Jana Kochanowskiego jest pieśnią - uzasadnia podział pieśni na części

	samopoczucie i sposób myślenia • określa główne tematy, które zostały poruszone w tekście		• wskazuje apostrofę w ostatniej strofie • opisuje nastrój obrazu Botticellego • wskazuje fragment nawiązujący do starożytnej filozofii stoików	zastosowanych w pierwszym i ostatnim wersie utworu • porównuje nastrój utworu z atmosferą obrazu Botticellego	• wyjaśnia, jak rozumie fragment nawiązujący do starożytnej filozofii stoików • opracowuje pantomimę, która ilustruje różne stany ducha przedstawione w wierszu
94. i 95. Jan z Czarnolasu jako ojciec pogrążony w żałobie	• ustala, kto jest nadawcą i adresatem tekstów • wymienia uczucia, których doświadcza podmiot mówiący • wymienia charakterystyczne cechy trenu	• zapisuje w zeszycie skojarzenia ze słowem <i>tren</i> • wyodrębnia poszczególne obrazy z „Trenu VIII” • wypisuje epitety odnoszące się do śmierci • odpowiada, jak nazywa się uroczysty zwrot do adresata • pisze krótką informację na temat porównania homeryckiego • redaguje notatkę podsumowującą wiedzę o poznanych trenach • recytuje wybrany tren	• tłumaczy terminy: <i>tren</i>, <i>apostrofa</i> • nazywa rodzaj liryki, do której należą treny i podaje jej charakterystyczne cechy • wymienia typowe cechy trenu, które można odnaleźć w „Trenie V” • wyjaśnia, do czego na początku „Trenu VII” zwraca się podmiot literacki • wskazuje metaforę oraz epitety odnoszące się do śmierci Urszulki • wskazuje w tekście apostrofę • wyjaśnia, kim w mitologii greckiej była Persefona • tłumaczy przyczynę uczuć podmiotu mówiącego • krótko opisuje rzeźbę Zygmunta Trembeckiego • recytuje wybrany tren, oddając emocje ukazane w utworze	• wymienia środki stylistyczne, którymi posłużył się poeta, aby dać wyraz uczuciom doznawanym przez podmiot literacki • określa funkcję metafory i epitetów odnoszących się do śmierci • wyjaśnia, jaki obraz uczuć zawarty jest w „Trenie V” • interpretuje dwa ostatnie wersy „Trenu VII” • wskazuje fragment, w którym osoba mówiąca zmienia adresata w „Trenie VII” oraz wskazuje nowego adresata • wyjaśnia, na czym polega kontrast zastosowany w „Trenie VIII”	• wyjaśnia, dlaczego ludzie unikają mówienia o śmierci • redaguje charakterystykę Urszulki, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną • wyczerpująco opisuje rzeźbę Zygmunta Trembeckiego, przestrzegając zasad poprawności językowej • opisuje, co mogłoby przedstawiać dzieło malarskie zatytułowane „Cierpiąca dusza”
96. Miasto w sztuce dawniej i dziś	• omawia tematykę prezentowanych obrazów • wymienia barwy, które dominują na obrazach	• wyraża swoją opinię na temat obrazów • przy pomocy nauczyciela określa perspektywę, w	• tłumaczy terminy: <i>perspektywa zbieżna</i>, <i>linia horyzontu</i>, <i>punkt zbiegu</i> • określa perspektywę, w	• omawia wpływ kompozycji na odbiór dzieła • ocenia oba obrazy,	• porównuje obraz Piera della Francesca „Widok idealnego miasta” z dziełem Jerzego

	• podaje przymiotniki opisujące dzieła	jakiej artyści ukazali przestrzeń • przy pomocy nauczyciela wskazuje na obu obrazach linię horyzontu i punkt zbiegu	jakiej artyści ukazali przestrzeń • wskazuje na obu obrazach linię horyzontu i punkt zbiegu	podając odpowiednie argumenty	Nowosielskiego „Pejzaż łódzki”
97. Człowiek renesansowy	• podaje tytuły utworów Władysława Kopalińskiego • czyta ze zrozumieniem tekst Władysława Kopalińskiego	• ocenia, czy autor tekstu jest obiektywny, czy wyraża własne poglądy • wymienia określenia człowieka renesansowego • określa jednym zdaniem, co autor tekstu myśli o ludziach żyjących w epoce odrodzenia	• krótko omawia postać Władysława Kopalińskiego • wyjaśnia termin <i>pieta</i> • tłumaczy, czym jest <i>śmiałość intelektualna</i> i <i>śmiałość moralna</i> • tworzy mapę myśli do zagadnienia <i>człowiek renesansowy</i> • opisuje „Pietę” Michała Anioła	• wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość ludzi żyjących w epoce odrodzenia • interpretuje zdanie z tekstu, odwołując się do wiedzy o literaturze i kulturze średniowiecza oraz renesansu • przygotowuje prezentację na temat wybranego dzieła renesansowego	• pisze wypowiedź zatytułowaną „Człowiek współczesny”, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
98. Jak zredagować notatkę?	• przedstawia treść każdego z fragmentów powieści w jednym zdaniu pojedynczym • przy pomocy nauczyciela tworzy na podstawie przeczytanego tekstu notatkę w formie schematu	• tworzy notatkę w formie tabeli na temat środków stylistycznych • tworzy na podstawie przeczytanego tekstu notatkę w formie schematu	• wyjaśnia terminy: <i>notatka</i>, <i>mapa myśli</i>, <i>streszczenie</i>	• na podstawie podanego hasła słownikowego tworzy w formie mapy myśli na temat sarmatyzmu	• na podstawie podanego hasła słownikowego i innych źródeł tworzy notatkę w formie mapy myśli na temat sarmatyzmu, przestrzegając reguł poprawności językowej
99. Współczesne fraszki	• wymienia utwory Mariana Załuckiego • określa tematykę tekstu • wymienia cechy fraszki	• wyjaśnia, na czym polega żartobliwy charakter utworów • wskazuje cechy gatunkowe fraszki w przeczytanim wierszu	• krótko omawia postać Mariana Załuckiego • uzasadnia, że przeczytany wiersz jest fraszką • redaguje ogłoszenie wzorowane na utworze Załuckiego	• wyjaśnia, jak poeta określa współczesnych ludzi • sporządza krótką notatkę na temat współczesnych fraszek, korzystając z dodatkowych źródeł	• redaguje dowcipne ogłoszenie, przestrzegając reguł poprawności językowej
100. Smutek, żal, rozpacz – rozmawiamy o uczuciach na	• wymienia utwory Władysława Broniewskiego • określa, kto i do kogo	• wskazuje w tekście powtórzenia oraz metafory określające rozpacz • wyjaśnia, co ludzie chcą	• krótko omawia postać Władysława Broniewskiego • wyjaśnia sens metafor określających rozpacz	• interpretuje tytuł wiersza • określa funkcję powtórzeń zastosowanych w tekście	• omawia podobieństwa i różnice między wierszem „Obietnica” Władysława Broniewskiego a

podstawie wiersza „Obietnica”	zwraca się w wierszu • nazywa uczucia podmiotu mówiącego • wymienia sytuacje, w których ludzie najczęściej składają obietnice	osiągnąć, składając obietnice	• określa znaczenie słów <i>niełatwo nieść wiersz i pod nim upadać</i> • odszukuje w różnych źródłach sentencje uzasadniające sens cierpienia w życiu człowieka		„Trenami” Jana Kochanowskiego
101. Jakim człowiekiem był Mikołaj Rej?	• czyta ze zrozumieniem fragment utworu Zofii Kossak-Szczuckiej • wymienia pięć cech charakteru Mikołaja Reja • wskazuje w tekście archaizmy	• udziela odpowiedzi na pytania dotyczące Mikołaja Reja • wyjaśnia, z jakich powodów Mikołaj Rej zdecydował się pisać po polsku • odpowiada, od kogo i za co Mikołaj Rej otrzymał wyróżnienie	• wyjaśnia termin <i>mecenas</i> • charakteryzuje Mikołaja Reja • przytacza argumenty broniące polszczyzny • porównuje postacie Mikołaja Reja i Jarosza Szafranca • tłumaczy, dlaczego można powiedzieć, że Mikołaj Rej nie był człowiekiem wykształconym, ale miał rozległą wiedzę	• ocenia, jakie uczucia budzą w czytelniku Mikołaj Rej oraz Jarosz Szafraniec i uzasadnia swoją odpowiedź, odwołując się do odpowiednich fragmentów tekstu	• wykonuje album poświęcony filozofom
102. Idee Horacego – czy wciąż aktualne?	• określa czas i miejsce utworu • wymienia bohaterów opowiadania • opowiada o swoim hobby lub o pasji znanej osoby • określa, od czego lub kogo zależy jego nastrój	• formułuje wypowiedź na temat wyobrażenia szczęśliwego dnia • tworzy notatkę o bohaterach opowiadania • odnajduje w tekście słowa odnoszące się do horacjańskiego <i>carpe diem</i> • zaznacza w utworze fragmenty dotyczące nastrojów Melkera i wyjaśnia ich przyczyny • redaguje plan wydarzeń, stosując równoważniki zdań • opisuje swój typowy dzień, zwracając uwagę na	• tłumaczy znaczenie maksymy <i>carpe diem</i> • wyjaśnia, dlaczego złowiona ryba wywołała u Melkera radość • odnajduje w tekście słowa odnoszące się do horacjańskiego <i>carpe diem</i> i wskazuje, jak Melker tłumaczy sens maksymy • przygotowuje mapę myśli na temat radości życia • ocenia swoje poczucie zadowolenia wynikające ze sposobu spędzania czasu • wyjaśnia, jakie znaczenie ma w życiu poświęcanie	• redaguje receptę na udany dzień • tłumaczy znaczenie maksymy <i>carpe diem</i> i uzasadnia, czy zgadza się z tą sentencją • sporządza plan wydarzeń przedstawionych w drugim fragmencie, stosując równoważniki zdań i przestrzegając reguł językowych oraz dbając o spójność tekstu	• wyszukuje utwory muzyczne nawiązujące do horacjańskiego hasła

		czas poświęcony obowiązkom i przyjemnościom	czasu ulubionym zajęciom		
103. O nieodmiennych częściach mowy	- wymienia nieodmienne części mowy - uzupełnia tekst brakującymi wykrzyknieniami - wskazuje w tekście wykrzykniki i partykuły	- uzupełnia podane zdania różnymi partykułami wzmacniającymi znaczenie słów - stosuje w zdaniach odpowiednie wykrzykniki i partykuły	- opisuje obraz, stosując przymiotniki i przyimki - układa zdania z każdym z podanych spójników zgodnie z zasadami interpunkcji	- wymienia zasady stosowania przecinków przed spójnikami - omawia podział przyimków ze względu na budowę - wyjaśnia, czym jest partykuła i wykrzyknik	opisuje obraz z użyciem przymiotników i przyimków, dbając o poprawność językową
104. W obliczu zwycięstwa	- opowiada o zwycięstwie drużynowym, które udało mu się odnieść - charakteryzuje czas i miejsce akcji oraz bohaterów utworu - przyporządkowuje imiona bohaterów odpowiednim drużynom	- charakteryzuje w co najmniej trzech zdaniach postawę zawodników, wykorzystując podane słownictwo - zapisuje wyrażenia nazywające przeżycia i uczucia Paragona	- wskazuje w tekście przykłady sposobów kierowania przez narratora sympatii czytelników ku graczom - uzasadnia, że bohaterowie opowiadania doświadczają <i>radości życia</i> - streszcza przeczytaną historię	- wyczerpująco charakteryzuje postawę zawodników, wykorzystując podane słownictwo - wyjaśnia, w jaki sposób narrator kieruje sympatię czytelników ku graczom	- wskazuje zabiegi, które służą budowaniu napięcia w utworze - tworzy słowniczek pojęć piłkarskich, zamieszczając w nim wyrazy z tekstu i z innych źródeł - przedstawia ulubioną dyscyplinę sportową w postaci albumu lub prezentacji multimedialnej
105. Wobec nieszczęścia, wobec tragedii...	- nazywa emocje, jakie przeżywała bohaterka podczas wizyty Anny - wymienia nieszczęścia, które dotknęły bohaterów filmu „Dzieci Gai” - wyjaśnia znaczenie czasowników: <i>litować się</i>, <i>żałować</i>, korzystając w razie potrzeby ze słownika języka polskiego	- określa postawy obu matek - wyjaśnia, dlaczego Myszka zmieniła zdanie i postanowiła powiedzieć Annie o Ogrodzie	- analizuje zachowanie bohaterki utworu - ocenia, dlaczego Anna zachęcała Ewę do rozmowy z obcą kobietą - wyjaśnia, kim w mitologii greckiej była Gaja - określa, z czego wynikają zachowania kobiet opisanych w tekście	- odwołując się do odpowiednich fragmentów powieści, ocenia świadomość matki niepełnosprawnej dziewczynki na temat stopnia upośledzenia córki - przedstawia refleksje bohaterów filmu „Dzieci Gai” na temat cierpienia i określa jednym zdaniem ich postawę wobec życia	określa, co Ewa mogłaby powiedzieć innym matkom niepełnosprawnych dzieci
106. Radość życia	opowiada o swoich reakcjach na przygnębienie bliskich mu osób	wskazuje fragmenty tekstu ukazujące samopoczucie Igi	ocenia postępowanie Filipa i odpowiada, dlaczego Iga po rozmowie z nim miała	wskazuje środki językowe użyte przez autorkę w celu	- tworzy ciąg dalszy przeczytanej historii - bierze udział w ocenie

	wymienia bohaterów utworu	- określa rodzaj narracji w utworze - odpowiada, czy do czerpania radości z życia potrzebna jest człowiekowi obecność innych ludzi	poczucie, że to przez nią <i>wszystko zawsze się rozlatuje</i> bierze udział w układaniu w grupach ciągu dalszego przeczytanej historii	obrazowego przedstawienia stanu ducha Igi - uzasadnia swoje stanowisko wobec sądów bohaterki - przedstawia argumenty na poparcie swojej opinii na temat udziału innych osób w czerpaniu przez jednostkę radości z życia	opowiadań zredagowanych w grupach
107. Piszemy poprawnie – błędy fleksyjne	- stosuje odpowiednie formy wyrazów - przy pomocy nauczyciela analizuje budowę hasła w słowniku poprawnej polszczyzny	- wymienia najczęstsze błędy fleksyjne - odszukuje w słowniku poprawnej polszczyzny potrzebne informacje	- omawia, na czym polegają błędy fleksyjne - analizuje budowę hasła w słowniku poprawnej polszczyzny	redaguje opowiadanie, stosując podane wyrazy w odpowiednich formach	redaguje ciekawe opowiadanie, stosując podane wyrazy w odpowiednich formach i bogate słownictwo
108. i 109. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	- wstawia w zdaniach wykrzykniki wybrane spośród podanych - poprawnie odmienia podane wyrazy	- wybiera zdania, których treść ogólnie przybliża dane zagadnienie - uzupełnia wypowiedzenia odpowiednimi spójnikami i znakami interpunkcyjnymi	wskazuje poprawne formy rzeczowników	redaguje notatkę na podany temat	redaguje poprawną pod względem językowym, spójną notatkę na podany temat
110. Sztuka jako <i>magiczne zwierciadło</i>	podaje dziedziny twórczości określane jako sztuki piękne	opisuje ciekawy zabytek znajdujący się w pobliskiej okolicy	- wyjaśnia różnice między dziełem sztuki a innym wytworem człowieka - tłumaczy terminy: <i>fryz</i>, <i>tympanon</i> - opisuje w ciekawy sposób zabytek znajdujący się w pobliskiej okolicy, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną	opisuje dzieło Leonarda da Vinci „Ostatnia wieczerza”, wzorując się na analizie obrazu Rafaela „Szkola ateńska”	- dokonuje analizy wskazanego dzieła - na podstawie informacji odszukanych w albumach malarstwa wymienia postacie ukazane na obrazie Rafaela „Szkola ateńska”
111.	czyta ze zrozumieniem	krótko wypowiada się na	interesująco i	analizuje opis obrazu	na podstawie wskazówek

Jak czytać dzieła plastyczne?	fragment tekstu Heleny Hohensee-Ciszewskiej wymienia elementy obrazu, na które zwróciła uwagę autorka tekstu	temat swoich upodobań dotyczących dzieł plastycznych redaguje notatkę w punktach o elementach dzieła sztuki	wyczerpująco wypowiada się na temat swoich upodobań dotyczących dzieł plastycznych - wyjaśnia, czego można dowiedzieć się o dziele dzięki wnikliwej obserwacji obrazu - tłumaczy, co oznacza sformułowanie <i>czytanie dzieła sztuki</i> - wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>uśmiech Giocondy</i>	„Mona Lisa”	zawartych w tekście opisuje obraz „Dama z łasiczką”, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
112. Magia zwykłego miejsca	- wyszukuje w tekście informacje o czasie wydarzeń - opowiada o pracach wykonywanych w warsztacie	- wyjaśnia, dlaczego warsztat dziadka był dla narratora niezwykłym miejscem - krótko charakteryzuje bohatera utworu	- krótko przedstawia postać Wiktora Zina - opisuje wycieczkę do galerii lub muzeum - przyczą fragmenty, które ujawniają emocjonalny stosunek narratora do świata jego dzieciństwa - opisuje miejsce, które wydawało mu się w dzieciństwie magiczne, niezwykle, tajemnicze i podaje powody, dla których wydawało mu się ono takie	- ocenia znaczenie wypowiedzi Mikołaja - pokazuje różnicę między sposobem postrzegania rzeczywistości przez bohatera w dzieciństwie i w dorosłym życiu	wyjaśnia, gdzie przebiega granica między sztuką a rzemiosłem, i uzasadnia swoją odpowiedź
113. i 114. Poznajemy historię brzydkiej Madonny	- streszcza fragment utworu Giovanniego Guareschiego - wyszukuje w tekście określenia dotyczące brzydkiej Madonny - opisuje wygląd figury	- wskazuje przyczyny zmiany postawy bohatera - wymienia cechy bohatera i podaje ilustrujące je przykłady z tekstu - wypisuje najważniejsze myśli z określonego fragmentu tekstu - opowiada historię	- ocenia pomysł bohatera na pozbycie się niechcianego posągu - opowiada historię brzydkiej Madonny z punktu widzenia bohatera - wyjaśnia pojęcie: <i>kontekst</i> - opisuje obraz „Przemienienie Pańskie”	interpretuje najważniejsze myśli zawarte we wskazanym fragmencie	opisuje obraz „Przemienienie Pańskie”, wyjaśniając istotę oryginalności przedstawionego dzieła

		brzydkiej Madonny			
115. Co zawdzięczamy ludziom renesansu? – powtórzenie wiadomości	• wymienia renesansowe odkrycia	• opowiada o wybranym wynalazku z epoki odrodzenia • przedstawia zasługi Mikołaja Kopernika	• odgaduje wyrazy na podstawie podanych objaśnień • układa z rozsypanych wyrazów trzy nazwiska i dwie nazwy przedmiotów związanych z renesansem	• ocenia znaczenie renesansowych odkryć dla współczesnego człowieka	• wyjaśnia, w jaki sposób współczesna architektura nawiązuje do renesansowej
116. i 117. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	• określa, kim jest podmiot mówiący • rozpoznaje apostrofę i fraszkę • wymienia cechy fraszki jako gatunku literackiego	• wskazuje adresata, rodzaj liryki i podaje tematykę wiersza • wymienia wydarzenie historyczne sygnalizujące początek epoki odrodzenia	• wypisuje z tekstu przykłady epitetu i metafory • charakteryzuje <i>człowieka renesansu</i>	• pisze wypracowanie na jeden z zamieszczonych tematów	• pisze wypracowanie na jeden z zamieszczonych tematów, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną
118. i 119. Barokowa wizja świata	• charakteryzuje epokę baroku • podaje ramy czasowe epoki • wymienia cechy sztuki barokowej	• opowiada o przedstawicielach sztuki baroku • przy pomocy nauczyciela omawia rolę jezuitów w reformie Kościoła katolickiego	• wyjaśnia terminy: <i>barok</i> , <i>reformacja</i> , <i>kontrreformacja</i> • wymienia główne tematy filozofii baroku	• porównuje charakterystyczne cechy sztuki baroku z cechami sztuki renesansu	• samodzielnie omawia rolę jezuitów w reformie Kościoła katolickiego
120. Kazanie Piotra Skargi	• czyta ze zrozumieniem fragment „Kazań sejmowych” • podaje swoje skojarzenia ze słowem <i>kazanie</i>	• wyjaśnia, od czyich słów rozpoczyna się kazanie i czym się kończy • wypisuje z tekstu słownictwo oceniające sytuację lub nazywające uczucia, a także zwroty do słuchaczy • wyjaśnia, w jakich sytuacjach w tekście pojawiają się formy pierwszej i drugiej osoby liczby mnogiej	• krótko omawia postać Piotra Skargi • wyjaśnia terminy: <i>kaznodzieja</i> , <i>krasomówca</i> • wymienia argumenty, których używa Skarga, aby nakłonić obywateli do zgody • odszukuje wypowiedź autora, będącą wyraźną krytyką sytuacji w Polsce • wymienia argumenty zachęcające do zaangażowania się w akcję charytatywną • wyjaśnia sens wyrazu	• wskazuje zdania stanowiące pozorny dialog narratora ze słuchaczami • wskazuje podobieństwo przeczytanego tekstu z Biblią • opisuje związki pomiędzy działalnością proroków biblijnych i Piotra Skargi • wyciąga z tekstu wnioski na temat stanu państwa • analizuje obraz Jana Matejki, odpowiadając na podane pytania	• wymienia korzyści, jakie może przynieść sztuka krasomówcza współczesnemu człowiekowi • przygotowuje plakat, prezentację multimedialną lub wystąpienie mające na celu zachęcenie jak największej liczby osób do wzięcia udziału w zbiórce środków na wybrany cel

			<i>perswazja</i>	• znajduje w dodatkowych źródłach informacje na temat proroków biblijnych	
121. Wyobrażenia czasu w utworze „Krótkość żywota”	• czyta ze zrozumieniem utwór Daniela Naborowskiego • wymienia etapy życia ukazane w wierszu	• odczytuje z utworu wyrazy obrazujące krótkość żywota • wskazuje w tekście antonimy • wyraża swoją opinię na temat wizji życia ukazanej w wierszu • uzupełnia schemat własnymi skojarzeniami związanymi z podanym hasłem	• krótko omawia postać Daniela Naborowskiego • wyjaśnia termin <i>hiperbola</i> • odpowiada, czy zgadza się z wizją życia ukazaną w utworze, i uzasadnia swoje zdanie • zapisuje w punktach poglądy Koheleta dotyczące ludzkiego życia • odszukuje we wskazanych źródłach ilustracje nawiązujące do tematyki wiersza	• omawia funkcję antonimów w tekście • interpretuje podane stwierdzenia • przedstawia w postaci symbolu wyobrażenia czasu opisane w utworze • odszukuje w różnych źródłach ilustracje trafnie oddające temat wiersza	• formułuje sześć skojarzeń z wyrażeniem <i>marność nad marnościami</i> i podaje trzy propozycje symboli, które mogłyby obrazować to hasło • przedstawia w postaci symbolu wyobrażenia czasu opisane w utworze, dbając o estetykę wykonania
122. Portret kobiety malowany słowami Jana Andrzeja Morsztyna	• wymienia utwory Jana Andrzeja Morsztyna • czyta ze zrozumieniem utwór Jana Andrzeja Morsztyna • określa nadawcę i odbiorcę tekstu • wymienia kolory pojawiające się w opisie wizerunku kobiety • opisuje osobę, którą darzy sympatią	• podaje informacje dotyczące kobiety przedstawionej w utworze • przy pomocy nauczyciela wskazuje w wierszu kontrast	• krótko omawia postać Jana Andrzeja Morsztyna • nazywa postawę podmiotu mówiącego • udowadnia, że wiersz zbudowany jest na zasadzie kontrastu	• interpretuje tytuł wiersza	• tworzy portret kobiety ukazanej w utworze
123. W siódmach miłości	• wymienia wszystkich uczestników dialogu przedstawionych w wierszu • z pomocą nauczyciela omawia, jak został przedstawiony w utworze stan zakochania	• wskazuje personifikację • wskazuje w wierszu atrybuty miłości i śmierci • nazywa uczucia, których doświadcza podmiot mówiący	• podaje stereotypowe cechy przypisywane czasowi • korzystając ze słowników języka polskiego i frazeologicznego, zapisuje pięć synonimów miłości duchowej i wypisuje cztery frazeologizmy ze słowem	• tłumaczy, czemu służy personifikacja pojęć • wyjaśnia pojęcia: <i>peryfraza</i>, <i>stereotyp</i> • układa zdania z podanymi związkami frazeologicznymi, odnoszące się do treści	• wskazuje, do których postaci z mitologii nawiązują atrybuty miłości i śmierci przedstawione w utworze • przygotowuje scenariusz i dialogi do humorystycznej scenki

			<i>miłość lub kochać</i>	wiersza • samodzielnie omawia, jak został przedstawiony w utworze stan zakochania • wykonuje rekwizyty do humorystycznej scenki, w której główną rolę odgrywają pojęcia: Miłość, Gniew, Fortuna, Czas i Śmierć	
124. Spotkanie z martwą naturą w sztuce	• wymienia elementy tworzące kompozycję barokową i współczesną • określa kolorystykę każdego z dzieł	• wskazuje obraz realistyczny • opisuje jeden z zaprezentowanych obrazów	• wyjaśnia termin <i>martwa natura</i> • porównuje kompozycję barokową z kompozycją współczesną	• ocenia wpływ kolorystyki na odbiór dzieła	• porównuje oba dzieła i wymienia podobieństwa oraz różnice między nimi
125. Ślady barokowej sztuki	• wskazuje wśród podanych pojęć nazwy cech charakterystycznych dla sztuki baroku • korzystając ze słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie wyrazu <i>cherubin</i> • określa nadawcę i adresata wiersza	• wymienia najważniejsze utwory Jerzego Harasymowicza • na podstawie odpowiednich fragmentów wskazuje, w jakim miejscu znajduje się podmiot mówiący, i opisuje to miejsce • z pomocą nauczyciela interpretuje ostatnią strofę utworu	• krótko prezentuje postać Jerzego Harasymowicza • samodzielnie interpretuje ostatnią strofę wiersza • podaje własną propozycję ilustracji do wiersza	• tłumaczy sens podanej metafory • odpowiada, w jaki sposób sztuka baroku oddziałuje na odbiorcę • dowiadyuje się, jakie zabytki architektury i sztuki barokowej znajdują się w jego okolicy	• wyjaśnia, którą cechę sztuki barokowej wyeksponowano w tekście i wskazuje środki stylistyczne, za których pomocą autor osiągnął ten efekt • opisuje jeden z zabytków architektury lub sztuki barokowej znajdujący się w jego okolicy
126. Barok jako epoka kontrastów	• czyta ze zrozumieniem fragment utworu Jostaina Gaardera • podaje określenia charakterystyczne dla sztuki barokowej	• wymienia wydarzenia polityczne i społeczne, które wpłynęły na światopogląd ludzi baroku • określa temat rozmowy między bohaterami utworu • przy pomocy nauczyciela opisuje modę panującą w baroku	• wyjaśnia stwierdzenie <i>życie to teatr</i> • uzasadnia, że dane sentencje mają związek z barokiem • uczestniczy w planowaniu karnawałowego balu w stylu barokowym • wyszukuje informacje dotyczące Ludwika XIV	• planuje karnawałowy bal w stylu barokowym, sporządzając odpowiednie rysunki i redagując opisy	• podaje propozycje utworów muzycznych na bal karnawałowy w stylu barokowym

127. Poetycka refleksja na temat obrazu Jana Vermeera	- wymienia utwory Tadeusza Kubiaka oraz dzieła Jana Vermeera - wskazuje w wierszu pytania - przy pomocy nauczyciela wyodrębnia w wierszu poszczególne obrazy poetyckie	- wskazuje w utworze metafory - opisuje uczucia postaci przedstawionej na obrazie Vermeera	- krótko omawia postacie Tadeusza Kubiaka i Jana Vermeera - wyjaśnia sens metafor w utworze - podaje funkcje pytań w tekście - prezentuje scenki pantomimiczne ukazujące określone uczucia	- uzasadnia, że wiersz jest poetycką refleksją na temat obrazu Vermeera - prezentuje scenki pantomimiczne ukazujące określone uczucia, dbając o sugestywne wyrażanie emocji	omawia, jak podmiot mówiący ocenia stan emocjonalny postaci przedstawionej na obrazie i w jaki sposób go uzasadnia
128. i 129. Cierpienie po stracie bliskiej osoby	- opowiada historię Nicka - wskazuje powód spotkania Harry'ego z Prawie Bezgłowym Nickiem	- na podstawie słownika podaje znaczenie terminu <i>reinkarnacja</i> - wyjaśnia powiązania rodzinne między bohaterami - wypisuje z tekstu informacje na temat śmierci - uzupełnia tabelę dotyczącą emocji towarzyszących chłopcu	- prezentuje swoje przemyślenia na temat sensu istnienia - formułuje i uzasadnia sądy na temat wartości ważnych w życiu - opisuje swoje zachowanie wobec osób, które poniosły dotkliwą stratę - redaguje opis przeżyć	- krótko omawia postać Joanne Kathleen Rowling - interpretuje zwroty dotyczące śmierci - redaguje opis przeżyć, stosując bogate słownictwo i dbając o poprawność językową - gromadzi informacje o zwyczajach i wierzeniach związanych ze śmiercią	opisuje zwyczaje i wierzenia związane ze śmiercią
130. Opisujemy przeżycia bohaterki	- wymienia utwory Marty Fox - opowiada o roli zwierząt w życiu człowieka - określa narratora opowiadania - wymienia bohaterów występujących w utworze	- redaguje notatkę o sposobach radzenia sobie w ciężkich chwilach - opisuje stan, w jakim znalazła się bohaterka po stracie psa - charakteryzuje bohaterkę utworu - wskazuje w utworze przykłady zachowań, które miały racjonalny charakter - redaguje opis przeżyć	- krótko omawia postać Marty Fox - nazywa typ narracji - wyjaśnia terminy: <i>requiem</i>, <i>wyimaginowany</i>, <i>sielanka</i>, <i>racjonalny</i> - podaje dwa związki frazeologiczne, które wiążą się z treścią tekstu - wyjaśnia znaczenie podanych związków frazeologicznych - układa z wybranymi frazeologizmami zdania nawiązujące do tekstu	redaguje opis przeżyć, stosując bogate słownictwo i dbając o poprawność językową	omawia, w jaki sposób bohaterka nawiązała w swoim wierszu do trenów Jana Kochanowskiego

131. Opowieść o zaginionych żonach entów	- wymienia utwory Johna Ronalda Reuela Tolkiena - określa narratora opowiadania - streszcza przeczytany tekst	- wskazuje w utworze cechy powieści fantasy - charakteryzuje entów i ich żony - przycina fragmenty dotyczące opisu wyglądu bohaterów - wyraża swoje zdanie na podany temat - uczestniczy w burzy mózgów - wskazuje odpowiedni fragment przepowiedni o spotkaniu entów z żonami	- krótko omawia postać Johna Ronalda Reuela Tolkiena - wyjaśnia termin <i>fantasy</i>, <i>analogia</i> - streszcza przeczytany tekst w określonej liczbie zdań - uzasadnia swoją opinię na podany temat - redaguje opis miejsca - tworzy portrety współczesnej dziewczyny i współczesnego chłopaka	- wyciąga wnioski na podstawie sporządzonych portretów współczesnej dziewczyny i współczesnego chłopaka - aktywnie uczestniczy w burzy mózgów, podając ciekawe pomysły - redaguje szczegółowy opis miejsca, przestrzegając reguł kompozycji oraz zasad poprawności językowej	dostrzega analogie między bohaterami utworu Tolkiena a ludźmi
132. i 133. Z wizytą w Muzeum Powstania Warszawskiego	- określa uczucia i myśli bohaterki podczas wizyty w muzeum - wyjaśnia, dlaczego Alek często był w muzeum - tłumaczy wpływ wizyty w muzeum na treść wypracowania Ewy	- przy pomocy nauczyciela gromadzi słownictwo przydatne do opisu przeżyć bohaterki - redaguje list do przyjaciela zachęcający do poznawania historii swojego regionu - uczestniczy w dyskusji na podany temat	- wyjaśnia sens wskazanego cytatu - wskazuje elementy, które wywarły wpływ na bohaterkę w czasie pobytu w muzeum - wyjaśnia termin: <i>propaganda</i>	- zabiera głos w dyskusji na podany temat - przygotowuje przewodnik turystyczny po najbliższej okolicy - wyszukuje informacje dotyczące powstania warszawskiego	świadomie korzysta z internetu, poszukując potrzebnych informacji
134. Muzyka gra	- podaje elementy dzieła muzycznego - wymienia różne odmiany muzyki	- omawia różne odmiany muzyki - prezentuje swój ulubiony rodzaj muzyki	- charakteryzuje muzykę jako dziedzinę sztuki - wyjaśnia terminy: <i>melorecytacja</i>, <i>subkultura</i>, <i>improwizacja</i>	prezentuje swój ulubiony rodzaj muzyki, uwzględniając jego pochodzenie, cechy charakterystyczne oraz twórców	zajmuje stanowisko wobec przytoczonego zdania na temat jazzu
135. Mniej poważnie na temat opery	- wymienia utwory Małgorzaty Musierowicz - określa bohaterów tekstu - krótko opisuje nastrój panujący w operze	- na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów - opowiada o sytuacji przedstawionej w utworze w 10 zdaniach - tworzy notatkę dotyczącą	- krótko omawia postać Małgorzaty Musierowicz - wyjaśnia termin <i>repertuar</i> - redaguje zaproszenie na premierę	podaje różnice między teatrem a operą	interpretuję ostatnią rozmowę Kreski z Genowefą i wyraża swoją opinię na poruszony temat

136. Muzyka współczesna	• określa tematykę utworów • dzieli tekst na odpowiednie części • liczy sylaby w wersach piosenek	opery i jej kompozytora • krótko prezentuje postaci Moniki Brodki i Kamila Bednarka • podaje propozycje tematów, jakie powinny być poruszane w piosenkach przeznaczonych dla młodych odbiorców	• przygotowuje prezentację na temat ulubionego wykonawcy i rodzaju muzyki • uzasadnia swój wybór ulubionego rodzaju muzyki i wykonawcy • wyjaśnia podejście do świata przedstawione w piosenkach Moniki Brodki oraz Kamila Bednarka i określa, które z nich jest mu bliższe	• określa funkcję powtarzających się wersów • uzasadnia, dlaczego autorzy używają różnej liczby sylab w wersie • na podstawie informacji uzyskanych od rodziców lub innych osób dorosłych odpowiada, czym różni się muzyka z ich młodości od muzyki słuchanej obecnie przez młodzież	• przygotowuje ustną lub pisemną wypowiedź na temat, czy muzyka pokolenia rodziców mogłaby zainteresować współczesną młodzież
137. Czy muzyka łączy pokolenia?	• czyta ze zrozumieniem tekst „Mezo i Tabb o sobie i swojej muzyce” • formułuje pytania do swojego ulubionego wykonawcy	• wymienia podobieństwa i różnice między czatem a wywiadem • wskazuje w wypowiedziach sformułowania potoczne • podaje cechy osobowości muzyka • wyjaśnia znaczenie słowa <i>czat</i>, korzystając ze słownika języka polskiego	• przekształca tekst z odmiany nieoficjalnej na oficjalną • dzieli pytania zadawane muzykom na różne kategorie tematyczne • znajduje w tekście informację na temat przyczyn fascynacji muzyką hip-hopem • uczestniczy w konkursie poetyckim w wersji hip-hopowej	• przekształca tekst z odmiany nieoficjalnej na oficjalną, dbając o poprawność językową • interpretuje cytowaną wypowiedź muzyka • analizuje słowa piosenki według podanego schematu	• samodzielnie przygotowuje konkurs poetycki w wersji hip-hopowej
138. Epoka kontrastów – powtórzenie wiadomości o baroku	• wymienia zasługi Roberta Hooke’a • podaje największe osiągnięcia baroku	• opowiada o początkach opery • rozwiązuje rebusy	• odgaduje wyrazy na podstawie podanych objaśnień	• analizuje współczesne budowle nawiązujące do stylu baroku	• porównuje osiągnięcia Roberta Hooke’a z dorobkiem Leonarda da Vinci
139. i 140. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	• wymienia trzy elementy dzieła muzycznego • wskazuje symbole przemijania • opisuje swój ulubiony rodzaj muzyki	• dokonuje oceny postaci • podaje środki stylistyczne typowe dla poezji baroku	• wyjaśnia, czym jest sarmatyzm • redaguje wypracowanie na jeden z podanych tematów	• tłumaczy, co to jest komizm sytuacyjny i wyjaśnia, jak został wprowadzony w utworze	• redaguje wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność językową, ortograficzną i

					interpunkcyjną
--	--	--	--	--	----------------

Autor: Justyna Zabrodzka